Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Birch-Pfeiffer, Charlotte.
Titel | Title:	Et Vaisenhuusbarn : Folkecomedie med Sang i 4 Akter : Efter en fri Bearbeidelse af Romanen "Jane Eyre".
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : P.G. Philipsen, 1859
Fysiske størrelse | Physical extent:	139 s.

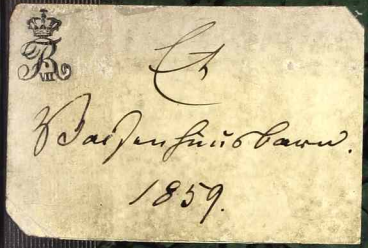
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

55, - 269 - 8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021961893

Et Vaisenhusbarn.

Folkecomedie med Sang i 4 Akter.

Efter en fri Bearbeidelse af Romanen „Jane Eyre".

Kjøbenhavn.

P. G. Philipsens Forlag.

Thieles Bogtrykkeri.

1859.

BIBLIOTHECA REGIA

Personerne.

Mistress **Sarah Reed**, en rig Enke.
John, hendes Søn, femten Aar gammel.
Capitain **Henry Wyttfield**, hendes Broder.
Jane Eyre, en forældreløs Pige, 16 Aar gammel i første Akt.
Lord **Rowland Rochester**.
Lady **Georgine Clarens**, ung Enke, Datter af Mistress Reed.
Mistress **Judith Harleigh**, en Paarørende af Lord Rochester.
Dr. **Blackhorst**, Forstander for en Opdragelsesanstalt.
Lord **Clawdon**.
Lady **Clawdon**.
Francis Steenworth, Baronet.
Edward Harder, Esquire.

Adele, et Barn paa elleve Aar,
Gratia Poole,
Sam, Tjener,
Patrick, Rideknegt,
} i Lord Rochesters Huus.

Tom, en gammel Kammertjener hos Mistress Reed.

I første Akt foregaaer Handlingen paa Mistress Reeds Gods; i de tre efterfølgende Akter paa Thornfield Hall, Lord Rochesters Gods.

Første Akt.

(Et Værelse med Bogskabe og Statuer. Mellemdør i Baggrunden og Sidedøre tilhøire og venstre. I den første Coulisse tilvenstre for Skuespillerne et høit Vindue med et Damaskes Gardin; foran dette en Stol. Tilhøire en Kamin og over denne et Portrait i Legemsstørrelse af en smuk Mand paa nogle og fyrgetyve Aar; foran en Sopha og ved Siden af den en Lænestol og et Bord. Alt forraader Rigdom).

Første Scene.

(Musik).

Jane

(kommer allene ind fra Sidedøren tilvenstre. Hun stikker først Hovedet ind, kommer ind paa Tærne og seer sig lyttende og forsigtig omkring; derpaa iler hun let hen over Scenen, ligehen til Kaminen; hendes Ansigt er blegt og omgivet af mørke, krusede Lokker; hun er iført en fattig og mørk Sirtses Kjole, hvorover hun har et sort Skjørt, og et lille hvidt Tørklæde er slynget om Halsen og Skuldrene; hun bliver staaende foran Billedet, folder Hænderne og seer paa det med alvorlige Blikke. Efter en Pause:)

Onkel Reed, min gode Onkel Reed! Seer Du mig? — Du smiler, Du seer mig! Hvorfor smiler Du? Nei, Du skulde hellere græde! De sige jo Alle, at jeg er ond og fordærvet, og at jeg er et utaknemmeligt Barn — saa maa det vel være sandt! Ak, hvorfor har Du forladt mig! jeg holdt saameget af Dig, og Du holdt saameget af mig, men alle de

Andre hade mig; skal jeg da takke dem for deres Had? derovre juble og more de sig; igaar var det Juul, den Ene gav den Anden Presenter, de svømmede i Glæde og Fryd, men Ingen af dem tænkte paa Dig, Onkel Reed — og (hun synker pludselig paa Knæ) det er dog idag Din Fødselsdag; Du har givet dem al den Rigdom, hvori de svælge; men paa Dig tænke de ikke! — Ak, Onkel Reed, jeg kan ikke bringe Dig andet end mine Taarer, jeg har jo ikke Andet, men tag imod dem! jeg græder af Kjærlighed og Taknemmelighed — og de sige, at jeg er utaknemmelig! — Troer Du det, Onkel? nei, nei, Du troer det ikke.

Anden Scene.

(Musiken ender).

Tom.

(Kommer ind tilvenstre).

Gud staae mig bi! tænkte jeg det ikke nok! Jane, hvad gjør Du dog her? Du kommer herind, hvor det er forbudt Dig at sætte din Fod! man kan dog ikke lade Dig skjøtte Dig selv et Øieblik! Hvad bestiller Du nu?

Jane

(springer op, idet han træder ind, med et forvildet Blik:)

Jeg har gratuleret Onkel Reed til hans Fødselsdag! jeg gjorde det, Tom, fordi der er ingen Andre, der huske paa det!

Tom (forlegen).

Hvad er det, Du siger? .... er det idag.

Jane.

Anden Juledag er det, der aldrig blev glemt, da Onkel Reed levede endnu og kunde give Presenter til hele Huset.

Tom (som før).

Men Jane, han er jo allerede død for fem Aar siden!... man kan jo ikke huske paa Alt... det er jo en heel Evighed siden.

Jane.

Fem Aar! javel er det en heel Evighed. Hvilket lykkeligt Barn var jeg ikke dengang! Før Onkel Reed døde, vidste jeg ikke, at gode Mennesker døe, og at en stakkels Forældreløs kan blive saa elendig!

Tom.

Da havde Du dog dengang, veed jeg, mistet baade din Fader og din Moder.

Jane

(ryster sørgmodig paa Hovedet).

Dem kjendte jeg ikke. Onkel Reed tog mig i sine Arme, og hans Arme vare saa bløde! Mens han levede, vidste jeg ikke, at jeg var forældreløs! (Med et vildt Udbrud) Ak, Onkel Reed, hvor er Du henne? Naar vil Du dog hente mig til Dig?

Tom (bekymret).

Kom Jane, kom! nu kommer Du igjen med den vilde Snak, som Du har vant Dig til, siden Du forrige Aar havde Feber! (I en mild Tone) Nu bliver Du igjen ond.

Jane.

Hvorfor skjænder Du da ikke paa mig ligesom tidligere? hvorfor jager Du mig ikke bort? hvorfor

slaaer Du mig ikke? Mistress Reed har jo dog befalet Dig det.

Tom (forlegen).

Fordi Du ikke er noget Barn mere ... fordi Du er en voxen Pige.

Jane.

O, det er ikke derfor; jeg er nok voxen, men jeg er dog et hjælpeløst og uvidende Barn. Tingen er, at Du vover det ikke, fordi Du tænker paa den Nat, da I lukkede mig inde i det Værelse, hvor Onkel døde, og hvorfra I Morgenen efter bar mig ud som en Død. Nu er Du bange for at tage Livet af mig!

Tom.

Jeg er bange for at gjøre Dig endnu mere forhadt af Mistress Reed, end Du selv har gjort, og ... nu ja, jeg holder det for min Pligt at skaane Dig, fordi dine Nerver ... (Han holder inde). Kom nu og gaa med Jane! tænk blot paa, hvis Nogen kom og traf Dig herinde.

Jane (trodsig).

Jeg vil ikke gaae.

Tom.

Jane! ... (I en bønlig Tone) Vær nu god, gjør mig ingen Sorg.

Jane

(falder ham pludselig om Halsen).

Ak, Tom, skjænd ikke paa mig! Du veed ikke, hvad jeg lider.

Tom.

Hvad Du dog er for et underligt Barn! nu er Du mild igjen, og før ...

Jane.

Jeg kan ikke for det, Tom! Du er jo ogsaa saa ofte ond imod mig og saa sjelden overbærende! jeg beder Dig, lad mig blive her lidt! seer Du — idag er der ikke et Menneske, der tænker paa Bøgerne herinde. Jeg vil ogsaa gjerne holde Juul og læse en Timestid! det er saalænge siden, jeg har havt en Bog i Haanden, thi Georgine lukker dem inde allesammen. Lad mig læse lidt, Tom, det er min eneste Glæde!

Tom

(kæmper med sig selv).

Jeg vilde gjerne unde Dig den Fornøielse, men hvis Nogen saae Dig....

Jane

(iler hen til et Bogskab, tager rask en Bog ud og siger glad:)

Ingen, Ingen, skal see mig! der er den! Hume's Englands Historie. (Hun kommer tilbage med et glædestraalende Ansigt). Vil Du see, jeg greb ikke feil! o, jeg har godt mærket mig, hvor den stod. (Hun iler hen til Vinduet, der har en meget bred Karm, stiller Stolen foran det og springer op paa Stolen. Hun sætter sig paa Karmen og siger i en glad Tone:) See nu, Tom, nu trækker jeg Gardinerne for, saa er der Ingen, der kan see mig, og saa kan jeg i Ro sidde og studere mit Fædrenelands Historie. (Fornoiet) Ikke sandt, det gaaer jo an? Noget maa jeg dog vide, og de lade mig jo ikke lære det Mindste.

Tom.

Naa, i Guds Navn da! om en Time henter jeg Dig igjen... rør Dig nu ikke og tænk paa mig, om Du ikke vil tænke paa Dig selv. Du kjender Mistress Reed!

Jane
(trækker Gardinerne for, saa man ikke kan see hende).

Vær Du kun rolig; jeg skal sidde saa stille som en Muus.

Tom (afsides).

Nu faaer Mistress Reed skjænde saameget, som hun vil. Jeg kan ikke bære det over mit Hjerte at nægte den ulykkelige Skabning den eneste Helligdagsfornøielse, som jeg er istand til at skaffe hende.
(Han vil gaae ud tilvenstre).

Tredie Scene.

De Forrige. John (kommer ind fra Døren i Baggrunden; han er meget elegant klædt).

John.
(I en raa Tone).

Men, Tom, hvad bestiller Du her! bliv her.

Tom
(forskrækket og forlegen).

Jeg har ingen Tid, unge Herre.

John (befalende).

Du skal blive, jeg vil have Nogen at underholde mig med. Onkel Wytfield, der er kommen tilbage fra Spanien, snakker ikke om andet end dumt Tøi, som intet fornuftigt Menneske kan holde ud at høre paa, og Georgine sidder saa stiv som en Dukke og skærer Ansigter som en fornem Dame, naar jeg bare kaster en Krumme Brød paa hende!

Tom.

Men det skikker sig ikke heller, at De sidder og kaster Brød paa Deres Søster. Miss Georgine er

ældre end De, og De maa vise hende den skyldige Respekt.

John

(kaster sig med Hænderne i Lommerne paa Sophaen og strækker Benene ud).

Respekt? for hende? — jeg har ikke Respekt for Nogen, ikke engang for Mama. De skal engang Alle spise Naadsens Brød hos mig, ligesom denne elendige Jane Eyre nu spiser hos min Moder! Naar jeg er bleven myndig og tiltræder Godserne, er jeg Herre her i Huset, og den, der ikke vil parere Ordre og gjøre, som jeg vil, kommer til at fortryde det! mærk Dig det, Tom.

Tom

(i en tør Tone).

Ja dermed har det da god Tid.

John

(springer op).

Du kjeder mig, Tom .... Du underholder mig slet ikke! Det er Skade, at Moder har forbudt denne Jane at sætte sine Been herind ...

Tom (som før).

Ja det er rigtignok Skade, at De Ingen har, som De kan lade Deres Ondskab gaae ud over! Fy! skammer De Dem ikke, John, at slaae det stakkels Barn, som De oftere har gjort! Skikker det sig for et Menneske af Deres Stand?

John.

Jeg slaaer hende, fordi jeg hader hende! Det er forresten længe siden, at jeg slog hende sidst, men jeg under hende godt, hvad hun fik. Og, saa baade kradsede og bed hun mig, den afskyelige Kat!

Tom.

Det gjorde hun rigtignok, men det var i Fortvivlelse, for De slog hende med en Hammer, og den stakkels Pige havde ikke andet at værge sig med.

John.

Hun skulde slet ikke værge sig, naar jeg slog hende, for jeg er Herre i Huset, og hun er en Tiggerunge, som spiser vort Brød. (Med Øinene paa Gardinet) Men hvad for Noget? ... Hvad er det der? ... See blot, hvor Gardinet bevæger sig.

Tom

(seer forskrækket derhen).

Ja, ganske vist! kom, unge Herre, og lad os gaae; her er ikke godt at være.

John

(triumpherende).

Ikke godt at være? der stikker Nogen bagved — jeg vædder paa, at det er Katten — (han løber hen og slaaer Gardinet tilside). Aha! Rigtigt! Hvad gjør Du her, din uforskammede Tøs.

Tom (afsides).

O Gud! tænkte jeg det ikke nok!

Jane

(sidder ligesom før i Vindueskarmen med Fødderne paa Stolen og holder Bogen med begge Hænder paa sine Knæe; hendes Blik har et forstyrret Udtryk, hun skjælver over hele Kroppen og stirrer truende paa John).

John

(træder noget forbløffet tilbage).

Naa! ... hvorfor stirrer Du saaledes paa mig? kan Du ikke svare? hvorfor skjuler Du Dig her for at forskrække Folk? jeg smider Dig ned, dersom Du ikke svarer mig paa Stedet, Du Skrubtudse! (Han strækker Haanden ud for at tage fat paa hende).

Jane (som før).

Rør ikke ved mig, John! For et Aar siden var jeg endnu en Kat og kradsede Dig, fordi jeg ikke vilde lade mig slaae ihjel med en Hammer, men nu er jeg voxen!

John (leer haanlig).

Du troer vel, at jeg ikke mere tør slaae Dig? det skal Du strax ... (han gaaer hen imod hende).

Jane

(med funklende Øine, men uden at røre sig).

Hvis Du gjør det John, saa kradser jeg Dig ikke mere (hun springer ned fra Vindueskarmen og staaer med et Sæt nede paa Gulvet) — saa dræber jeg Dig! Lad mig derfor gaae i Fred.

John

(farer forskrækket tilbage).

O hvad! det barer Du Dig nok for!

Jane (rolig).

Ja hvis Du ikke slaaer mig.

Tom

(tager hende venligt i Haanden).

Kom med mig, Jane.

Jane

(uden at vende Øinene fra John).

Nei, han skal gaae først.

Fjerde Scene.

Mistress Sarah Reed. Henry Wytfield. De Forrige.

Mistress Reed.

(En høi Dame paa nogle og fyrgetyve Aar, stolt, frastødende og mørk; meget elegant og pragtfuldt klædt i mørk Damask; hendes Manerer rolige, kolde og ikke uden Værdighed.)

Hvad er der paafærde? (Hun faaer Øie paa Jane og vender sig bort med et Blik fuldt af Afsky.) Ah! hvad gjør den Skabning her? hvor tør hun understaae sig ...

John

(gaaer hen til hende).

Mama, Jane havde skjult sig bag Gardinet, og hun truer mig med, at hun vil dræbe mig, hvis jeg kommer hende nær.

Mistress Reed

(søger at beherske sig).

Hvorfor indlod Du Dig med hende? Det er din egen Skyld, Du har ikke agtet paa mit Forbud. — (Til Jane) Hvad bestiller Du her?

Jane

(der fra det Øieblik, da Mistress Reed traadte ind, har staaet skjælvende og ubevægelig med nedslagne Øine, sagte:)

Jeg læste, Tante Reed.

Mistress Reed

(med Selvbeherskelse, bestandig kold og alvorlig).

Er det ikke forbudt Dig at komme ind i disse Værelser?

Jane.

Jo.

Mistress Reed.

Hvor tør Du da vove at liste Dig herind, naar Du kjender min Villie?

Jane.

Georgine og John have gjemt alle Bøgerne, ogsaa dem, som Onkel Reed har været saa god at forære mig. Man har anviist mig et Tagkammer, hvor der er øde og koldt. Jeg længtes saa inderligt efter en god Bog, og her er der eensomt og varmt.

Henry

(ryster paa Hovedet, halv høit:)

Sarah, lad hende læse!

Mistress Reed

(tilkaster ham et truende Blik; derpaa siger hun i samme Tone som tidligere til Jane:)

Du kunde bedet mig om en Bog, saa havde Du ikke havt nødig at være ulydig.

Jane

(seer paa hende med et skarpt Blik).

Jeg kom heller ikke herhen alene for Bogens Skyld.

Mistress Reed.

Hvorfor kom Du da? for at lure paa hvad her foregaaer maaskee?

Jane.

Nei, men for at besøge Onkel Reed (hun peger paa Billedet) og for at offre ham en kjærlig Tanke, da jeg ikke har Blomster til at smykke hans Portrait med paa hans Fødselsdag.

Mistress Reed

(farer sammen og bider sig i Læberne; afsides:)

Slange!

Henry

(seer forbauset paa Mistress Reed).

Ja — det er jo virkelig anden Juledag! det var i min Svogers Tid en stor Festdag her i Huset; men det har man reent forglemt, lader det til.

John (opblæst).

Det er ogsaa længe siden, at Papa er død; hvem kan bestandig tænke paa det?

Mistress Reed (befalende).

Ti! (Til Henry) jeg kan godt forstaae, at Jane Eyre husker paa denne Dag; min afdøde Mand forkjælede hende bestandig, og derfra skriver sig al hendes Stivsindethed og Trods. (Hun seer mørkt paa hende) Har jeg ikke

forbudt Dig at kruse dit Haar? Veed Du ikke, at Georgine ikke kan lide det? Denne Frisure passer kun for Døttre af store Huse som min Georgine, der ere bestemte til at befale, men ikke for dem, der ere bestemte som Du til at tjene og adlyde. Svar, hvorfor gjør Du det?

Jane

(farer ligesom drømmende med Haanden gjennem sine Lokker og trækker dem langsomt gjennem sine Fingre).

Jeg vidste ikke, at jeg har en Frisure; jeg gjør heller ikke noget for det, Tante Reed, men det kommer ganske af sig selv. Mit Haar er saa gjenstridigt og vil ikke falde anderledes.

Mistress Reed.

Dit Haar er altsaa et Sindbillede paa din Charakteer! — Har Du truet John med at dræbe ham?

Jane (rolig).

Ja — hvis han igjen vilde slaae mig ligesom tidligere.

Mistress Reed.

Saa bed ham om Forladelse!

Jane

(seer ned for sig uden at røre sig).

Mistress Reed

(med et gjennemborende Blik).

Vil Du ikke?

Jane (rolig).

Nei.

Mistress Reed.

Du vil ikke bede om Forladelse?

Jane.

Jo, naar han først beder mig om Forladelse for alle de Skjældsord, hvormed han overøste „Tiggerungen".

Mistress Reed (til Wytfield).

Hører Du, Henry, hører Du? (Til Jane) Gaa.

Jane
(bøier Hovedet og vil gaae).

Mistress Reed.

Læg først Bogen fra Dig.

Jane
(vender om og lægger den paa Bordet).

Mistress Reed.

Du har endnu kun eengang at indfinde Dig her; men jeg skal først lade Dig kalde.

Jane
(seer spørgende paa hende).

Mistress Reed.

Gaa og befri mig for Synet af en ond og utaknemmelig Skabning!

Jane
(gaaer bort tilvenstre med bøiet Hoved).

John
(triumpherende til Tom).

Det maae jeg i en Fart hen at fortælle Georgine. Hvor det vil glæde hende! (Han løber ud af Døren i Baggrunden).

Tom
(følger efter ham og ryster paa Hovedet).

Femte Scene.

Mistress Reed. Henry.

Mistress Reed

(hvis Forbittrelse bryder los).

Nu har Du seet og hørt hende, den Slange, der har forstyrret Freden i dette Huus, lige siden hun betraadte det! Begriber Du nu, hvad jeg har lidt ved at opfylde den Pligt, som min Mand var haard nok til at paalægge mig? Gud være lovet, at det nu er forbi.

Henry.

Jeg har været forlænge borte herfra til strax at kunne overskue alle Forhold. Saameget indseer jeg dog, at dette forældreløse Barn har faaet en meget mangelfuld Opdragelse og lider under dit Had.

Mistress Reed.

Ja, jeg hader hende! Det er muligt, at jeg ikke har forstaaet at opdrage hende, eller at jeg ikke har villet forstaae det; jeg veed kun, at denne Skabning er voxet op iblandt os som et Ukrud til Plage for mig og mine Børn, og at jeg har været en altfor samvittighedsfuld Tosse, siden jeg saalænge har fundet mig deri! Jeg har forsøgt Alt for at gjøre hende lydig og føielig, men hun er uforbederlig; hun hader mine Børn, trodser min Villie og maa herfra; kun paa den Maade kan jeg igjen faae Fred i mit Huus, thi hun er sin Moder op ad Dage og ligesaa egensindig og forstokket, som hun var.

Henry

(ryster paa Hovedet).

Saavidt jeg husker, havde Du den samme Antipathi mod hendes Moder.

Og havde jeg ikke Ret deri? hun har bedækket vort Navn med Skjændsel, hun løb bort med en fattig Søofficeer, giftede sig med denne Stymper, der forødede hendes Formue, og nogle faa Aar efter var hun en Tiggerske, en hjælpeløs Enke! Hvad har jeg ikke taalt dengang, da hun en Aftenstund kom til os med sit Barn, og den svage, romantiske Reed tog imod hende med aabne Arme! Jeg maatte finde mig i at see hende, jeg maatte pleie og opvarte hende, indtil Døden befriede mig fra denne Marter! Jeg aandede frit, jeg troede, at Kalken var tømt, men jeg bedrog mig, det Bitreste var endnu tilbage: hun havde anbefalet ham sit Barn! Du gik dengang til Spanien og veed ikke, hvad for et Kors der blev mig paalagt! Reed var en streng, egensindig Mand, hvem jeg ikke turde lade ane, hvormeget jeg hadede denne lille Skabning, som han hang ved med hele sin Sjæl! Han forgudede dette Barn, han kunde sidde hele Timer med hende paa Skjødet, lege med hendes krusede Haar og høre paa hendes Snak! For hendes Skyld glemte han sine egne Børn, thi da de alle Tre havde Skarlagensfeber, sad han Dag og Nat ved Janes Seng, havde kun Øie og Øre for hende og overlod sine egne Børn til mig og til deres Skjæbne! Jeg maatte finde mig deri og tie, ja, selv da Døden pludselig overraskede ham, vare hans sidste Tanker hos dette uhyggelige Væsen, thi han lod mig tilsværge sig, at jeg aldrig vilde forlade dette Barn, men betragte det som ligeberettiget med mine egne! Ligeberettiget! Den Tiggertøs! Saaledes væltede han endnu i Døden en ny

Byrde paa mine Skuldre; men jeg har baaret den længe nok til at kunne forsvare for min Samvittighed, at jeg nu kaster den af, for at jeg dog efter fjorten lange Aars Forløb engang kan aande frit i mit eget Huus!

Henry (forbauset).

Hvad har Du for med hende?

Mistress Reed.

Jeg sender hende til Stiftelsen i Lowood; Direkteuren, der kom hertil igaar, er enig med mig, og jeg venter ham hvert Øieblik for at overgive hende til ham.

Henry.

Stiftelsen i Lowood? Er det ikke et Vaisenhuus, en Slags Fattigskole, der bestaaer ved milde Gaver, i en meget usund Egn, fiirsindstyve Miil herfra?

Mistress Reed (koldt).

Et Vaisenhuus er det rigtignok. Egnen kjender jeg ikke, men jeg veed, at unge Piger blive opdragne der i Ydmyghed og Gudsfrygt, og at de der lære at bestille noget fornuftigt. Jeg betaler atten Pund om Aaret for hende og vil betale denne Sum forud for fire Aar. Der vil Jane Eyre faae en Opdragelse, der passer sig for hendes Fremtid, og derfra kan hun søge sig en Ansættelse enten som Tyende eller som Lærerinde, alt efter som hun forstaaer at anvende de fire Aar, hun har for sig. Saaledes troer jeg, at jeg gjør en Velgjerning imod hende selv og opfylder min Pligt med det samme.

Henry.

Det er i al Fald noget filde, Sarah. For nogle Aar siden kunde hun maaskee have fundet sig i en saadan frygtelig Omverling i sin Skjæbne, men nu er hun ikke mere ung nok til at indtræde i saadan en Anstalt. Mig synes ogsaa, at Du paa den Maade kun daarlig opfylder dit Løfte til din Mand: I et Vaisenhuus, har han vist ikke ønsket, at hun skulde opdrages.

Mistress Reed (bitter).

Nei, det er vist! Den første Pensionsanstalt i London vilde i hans Øine ikke have været god nok for hende. Og havde han havt Tid til at gjøre sit Testament, vilde han udentvivl rigeligt betænkt hende paa hans egne Børns Bekostning! Men Gud er retfærdig og vilde det anderledes. (hun vender sig rask om til ham) Hvis Du forresten, som det lader, ikke billiger min Plan, saa staaer det Dig frit for at sørge bedre for hendes Fremtid, — jeg overlader Dig hende med Fornøielse.

Henry.

Du spotter, Sarah! Du veed meget vel, at Du havde Ingenting, da Reed gjorde Dig til en rig Kone, og at jeg som Soldat ikke eier nogen Formue. Mine Forhold tillade mig ikke at sikkre dette forældreløse Barns Fremtid.

Mistress Reed (koldt).

Saa gjør Du bedst i at overlade hende til den Skjæbne, som jeg har tiltænkt hende. Paa hele Egnen roser man mig for, hvad jeg har gjort imod dette fremmede Barn, og jeg troer at fortjene denne Roes.

Henry
(trækker paa Skuldrene).

Det er godt for Dig, om Din Samvittighed ikke siger det Modsatte.

Mistreſs Reed
(vil give et heftigt Svar).

Sjette Scene.

De Forrige. Tom. Blackhorſt. Senere Jane.

Tom
(kommer ind fra Døren i Baggrunden).

Frue. Mr. Blackhorſt ønſker ....

Mistreſs Reed (oplivet).

Ah, han er velkommen; kald paa Jane Eyre!

Tom.

Jeg har ſendt James efter hende; hun vil være her ſtrax. (Han gaaer og aabner med det ſamme Døren for Mr. Blackhorſt.)

Blackhorſt
(ganſke fort klædt, i en Slags geiſtlig Dragt, omtrent et halvthundrede Aar; han er underdanig imod Mistreſs Reed, men hans Træk ere haarde og kolde).

De har tilladt, min Frue ....

Mistreſs Reed
(hvis Anſigt ved hans Indtrædelſe pludſelig forvandles og bliver mildt og godmodigt).

De er mig meget velkommen min høiærværdige Herre! (Hun gaaer hen til Sophaen og peger paa en Stol ved Siden af.) Jeg har ventet Dem med Længſel.

Blackhorſt
(ſætter ſig, idet han hilſer paa Henry).

De er altfor god, min naadige Frue.

Mistreſs Reed
(med Salvelſe).

Ja jeg kan ſige med Længſel, thi jeg ſeer i Dem det Værktøi, ſom den algode Gud har udvalgt til med faſt Haand at føre forvildede Hjerter tilbage paa den rette Vei.

Blackhorſt.

Undertiden ogſaa med haard Haand, Mistreſs Reed, hvor Haardhed er den eneſte Lægedom! Gud har ſelv gjort mig til ſaadant et Værktøi, og jeg vil priſe ham, hvis det maatte lykkes mig at føre det unge Lam tilbage, der, trods alle Deres Velgjerninger, ſom De ſelv har tilſkrevet mig, har forvildet ſig fra Hjorden.

Mistreſs Reed.

Jeg ſkyldte at ſige Dem denne ſørgelige Sandhed for at lette Dem Deres Arbeide.

Jane
(kommer ind fra Sidedøren tilvenſtre og bliver ſtaaende ved Døren).

Mistreſs Reed
(ſaaer Die paa hende og vinker hende til ſig).

Træd nærmere, Du ſkal ikke ſige, at jeg har talt ilde om Dig paa din Ryg.

Jane
(kommer forbauſet og ængſtelig nærmere).

Mistreſs Reed.

Jeg har gjort Alt for Jane Eyre, hvad Gud befaler os at gjøre for de Forældreløſe. Hun har, fra hun var to Aar gammel, levet under mit Tag, hun har deelt Alt med mine Børn, og hun er bleven opdragen med dem; men mine Velgjerningers Sædekorn faldt paa en ſtenet Grund, (med et dybt Suk) hun har

ikke noget Hjerte! Hun er utaknemmelig, hun lyver, og hun hykler! Jeg har forgjeves forsøgt at bøie hendes Charakteer, og jeg føler, at det for hendes fremtidige Vel er nødvendigt at overgive hende i strengere Hænder end mine!

Blackhorst.

Det er forfærdeligt, hvad De der siger mig! Men vær De uden Frygt; jeg har allerede bøiet mangt et ungt Gemyt og mangt et forstenet Hjerte. Med Guds Hjælp vil det ogsaa lykkes mig her, skjøndt det allerede er noget seent at bringe denne unge Sjæl igjen paa den rette Vei.

Mistress Reed.

Jane Eyre. Du seer her denne hæderlige Mand, i hvis Hænder jeg fra nu af lægger din Skjæbne. Du vil om nogle faa Dage tage til Stiftelsen i Lowood, hvor jeg i fire Aar har sat Dig i Pension.

Jane

(med et Udbrud af Glæde).

Hvorledes? Jeg skal bort herfra?

Mistress Reed.

Det hører Du.

Jane.

De sender mig i en Skole?

Blackhorst.

Hvor man lærer onde Hjerter at kjende Gud.

Jane

(maaler ham med et alvorligt Blik).

Det kan De spare, Sir, thi det har Onkel Reed lært mig — jeg kjender og elsker Gud, der naadig

hjælper mig ud af dette Huus — men siig mig, hvad jeg forresten kan lære hos Dem, Sir.

Blackhorst
(meget forundret).

Hvis De har Lyst til at lære, saa kan De lære Meget, Mis.

Jane.

O, jeg har Lyst, og jeg er flittig! Jeg vil lære Alt, Alt, hvad der kan gjøre mig selvstændig og uafhængig af Andres Velgjerninger, der som Ild brænde paa min Sjæl.

Blackhorst (strengt).

Fremfor Alt, Mis, skal De lære Ydmyghed, thi kun et ydmygt Hjerte duer i et Vaisenhuus som vort, der har Andres Velgjørenhed at takke for sin Tilværelse.

Jane (stjælvende).

Vaisenhuus? De sætter mig i et Vaisenhuus, Mistres Reed?

Mistres Reed (koldt).

Det er det Sted, hvor Du hører hen, og hvor Du kan blive uddannet overeensstemmende med dine Udsigter i Fremtiden.

Jane
(seer op til Portraittet).

Hører Du, Onkel Reed? Man forstøder dit Barn, din Jane, og et Vaisenhuus skal være hendes Hjem! Lad saa være! Jeg vil ikke mere være ond, som de kalde det her, thi om jeg ogsaa forfølges og pines af Had, saa er det dog Fremmede, der hade mig, og ikke de, der kalde sig mine Paarørende.

Blackhorst
(folder Hænderne).

Retfærdige Gud, hvor kan et Barn tale saaledes lige overfor sine Velgjørere!

Jane
(farer sammen).

Velgjørere! — Hører Du, Onkel Reed!

Blackhorst.

Tillader De, Mistress Reed, at jeg bortfjerner mig! Jeg har allerede seet og hørt nok til at beklage, at De ikke allerede for flere Aar siden har besluttet Dem til at anbetroe os denne unge Pige. De har været altfor skaansom, De har ikke engang sagt mig den hele Sandhed! (Han har reist sig og vil gaae.)

Jane
(hvis Bryst arbeider heftigt, træder rask ivеien for ham).

Nei, Sir, hun har ikke sagt Dem den hele Sandhed! den skal De høre af mig, De skal lære mig at kjende, førend jeg følger Dem og vender dette Huus Ryggen for bestandig. Jeg vilde omkomme, hvis jeg ikke eengang kunde udtale, hvad der hele Aar har gjæret i mig, og bag hendes Ryg (peger paa Mistress Reed) vilde jeg aldrig gjøre det! — Mistress Reed har sagt til Dem, at jeg er utaknemmelig — det er ikke sandt! Jeg glemmer aldrig en Velgjerning, og det mindste Beviis paa Godhed er bestandig indgravet i mit Hjerte. (Hun vender sig imod Portraittet:) Du veed det, Onkel Reed. — Mistress Reed har sagt til Dem, at jeg lyver og er en Hyklerske, det er ikke sandt! Hvis jeg kunde lyve, saa vilde jeg sige: Jeg elsker Mistress Reed, hun har gjort mig Godt, hun har været mig en Moder; hvis jeg kunde hykle, saa vilde jeg nu

græde for Dem og klage over at jeg er udstødt af dette Huus, thi jeg veed, at det vilde være til min egen Fordeel ligeoverfor Dem! Men jeg siger Dem, at der Intet i Verden, jeg afskyer i den Grad som denne Kone, hvis Blik og Ord har været Dolkestik for mig ligefra den Tid, jeg begyndte at tænke og føle; jeg jubler over, at jeg skal forlade dette Huus og ikke mere behøve at see denne Kone og hendes onde Børn, og hvilken Fremtid der end venter mig, saa vil jeg aldrig mere vende tilbage til hende og aldrig mere kalde hende Tante, selv om jeg med dette ene Ord kunde tilkjøbe mig Alverdens Herlighed og Lykke. (Hun vender sig pludselig om til Mistress Reed) Thi De har i hele fem Aar behandlet mig med den koldeste og usleste Grusomhed — mig, der aldrig har gjort Dem det Mindste imod ....

Mistress Reed
(overvældet af Forbauselse og Skræk).

Hvor kan Du vove at sige mig det i denne fremmede Herres Paahør?

Jane (lidenskabelig).

Hvor jeg kan vove det, Mistress Reed! Hvor jeg kan vove det? fordi det er Sandhed Alt, hvad jeg siger! — De troer, at mit Hjerte er af Steen, og at det ikke behøver nogen Kjærlighed, men jeg trænger til Kjærlighed og er vant dertil. En lille Smule Kjærlighed havde gjort mig god, og for en lille Smule Kjærlighed havde jeg tilbedt Dem, ligesom jeg har tilbedt Onkel Reed! Men De kjender ikke til Medlidenhed, De veed ikke, hvad Forbarmelse er! Endnu i min Dødsstund vil jeg tænke paa den Aften for et

Aar siden, da Deres onde Søn uden mindste Grund havde slaaet mig til Jorden med en Hammer, da jeg blødende og fortvivlet satte mig til Modværge, og De derefter lod mig slæbe ind i den Sal, hvor Onkel Reed's Lig engang havde været udstillet, og hvor Tom siger, at hans Aand endnu vandrer omkring; jeg tænker endnu paa, hvorledes De en lang, frygtelig Nat holdt mig indespærret der i Mørket, skjønt jeg var halvdød af Smerte og tiggede: Tante Reed hav dog Forbarmelse med mig! — O, jeg vil fortælle hele Verden, hvori Deres Medlidenhed og Deres Forbarmelse bestaaer. De lod mig fortvivle derinde, og De bekymrede Dem ikke om, at Lægen senere sagde, at De havde ødelagt mig for hele mit Liv. Hvis jeg er bleven ond, er jeg bleven det ved Dem! De er, hvad de kalder mig for, en Hyklerske — ja hvad der er værre endnu, De er en Meenederske ....

Mistress Reed

(forfærdet og ude af Stand til at styre sig længere).

Jane!

Jane

(ude af sig selv og uden at lade sig afbryde).

En Meenederske mod de Døde, thi De har i min Nærværelse tilsvoret min stakkels Onkel, at De vilde behandle mig som Deres egne Børn, vise mig samme Kjærlighed og aldrig forlade mig, og De har opdraget mig med Had, banlyst mig fra de Værelser, der beboes af Dem og Deres Børn, nægtet at lade mig undervise med dem, for at jeg skulde opvoxe i Uvidenhed — og nu støder De mig ind i et Vaisenhuus, nu, da jeg allerede er for gammel til at lære og for ung til

at overlades til mig selv! — Saaledes har De opfyldt Deres Ed — og naar De engang i det andet Liv gjenfinder ham (hun peger paa Portraitet), og han spørger Dem: „hvorledes har Du handlet med min Søsters forældreløse Barn, og hvorledes har Du holdt din Ed?" saa kan De sige til ham: jeg har fordærvet det forældreløse Barn, og jeg har brudt min Ed (til Blackhorst) Nu kan De tage mig med Dem og see til, om De kan gjøre godt igjen, hvad der her er forbrudt. (Hun iler ud af Mellemdøren i Baggrunden).

Mistress Reed

(synker skjælvende tilbage i Sophaen og skjuler sit Ansigt. Blackhorst betragter hende med Forlegenhed og følger efter Jane. Henry træder hen til hende og trækker paa Skuldrene).

Tæppet falder hurtig.

Anden Akt.

(En Sal paa Thornfield Hall, decoreret i en alvorlig Stiil, der minder om Slutningen af det syttende Aarhundrede. Meublerne i Rococo-Maneer. Paa Bagtæppet tre Døre; den i Midten er den almindelige Indgang; den tilhøire (for Skuespillerne) fører til Rochesters Værelser og den tilvenstre til Bibliotheket. I den første Coulisse tilhøire for Skuespillerne et Vindue; i den første tilvenstre en pragtfuld Kamin, over hvilken man seer Rochesternes Vaaben udhugget i Marmor; paa Kamingesimset to Sølvarmstager med brændende Lys og flere Vaser med Blomster; i Kaminen brænder der en stærk Ild, og foran den staaer en Chaiselongue og et lille Marmorbord. Ligeoverfor tilhøire et lignende Bord og to Lænestole. I Baggrunden, tilhøire for Mellemdøren, staaer et serveret Theebord med Sølvmaskine og Sølvkar; tilvenstre for Mellemdøren en Stol. Paa begge Smaabordene staaer der ligeledes brændende Lys).

Imellem første og anden Akt ligger der et Tidsrum af otte Aar.

Første Scene.

Sam. Mistress Judith Harleigh.

Sam;

(en Mand paa nogle og halvtredsindstyve Aar, har netop sat den sidste Blomstervase hen paa Bordet).

Saa! nu er Alting i Orden! Jeg tænker, at

han vil blive tilfreds, hvis han skulde komme herover og drikke Thee.

Judith,
(der ordner Theebordet).

Ja, hvorfor skulde han ikke det?

Sam.

Han kom jo hertil i et frygteligt Humeur og gik strax ind i sit Værelse, uden at han efter elleve Maaneders Fraværelse hilste paa Andre end Gratia Poole, med hvem han lukkede sig inde.

Judith,
(sætter sig rolig i Læneſtolen tilhøire).

Derfor er han Herre i Huset. Hans Luner vedkomme Ingen, og hvorfor han først taler med Gratia Poole, veed I jo.

Sam (vigtig).

Vel veed jeg det, og jeg tænker, at jeg er Lorden en tro og tauS Tjener.

Judith.

Vist er I det, Sam. Men han har jo ikke engang betroet sig til mig, der er hans Slægtning! Dog det bryder jeg mig ikke om, thi han er nu engang Herre!

Sam (ærgerlig).

Og saadan uden videre at falde ind i Slottet uden at skrive et Ord om det iforveien.

Judith.

Ja saaledes bærer han sig altid ad, siden han kom tilbage fra Indien; men hvad gaaer der af Jer idag, Sam, siden I er saa forskrækkelig gnaven?

Sam (brummende).

O det veed De saamæn meget godt, Mistress Harleigh! Tidligere var min Kone, den gode Lea, baade Potte og Pande hos Dem, men siden denne hovmodige Miss Eyre er kommen her til Thornfield-Hall, er der Ingen, der bryder sig om os.

Judith.

I ere nogle gamle Tosser, baade I og Lea! Er det ikke en sand Lykke for os Alle, at det Pigebarn er kommet hertil? naar man undtager de faa Uger, Lord Rochester pleier at tilbringe her, siden han arvede Godserne, sad vi jo ganske eensomt i dette uhyggelige Slot ligesom paa en øde Ø; men nu er det noget Andet, siden det vakkre Pigebarn med sine kloge Øine opliver det Hele! Har hun ikke befriet os for al den Plage, vi havde med den lille Adele, som Lorden bragte med sig fra Frankrig? I tre Maaneder har hun vidst at faae Bugt med dette vilde og forkjælede Kreatur, som intet Menneske, ikke engang Lorden, i to Aar har været istand til at tæmme. Hun er altid føielig, forekommende og tilfreds og aldrig nysgjerrig — og det betyder meget, Sam! Jeg veed, hvad jeg maatte døie af den forrige Gouvernantes Nysgjerrighed, indtil jeg endelig blev hende qvit! Derfor takker jeg daglig Gud, der sendte os denne gode Pige. Forstaaer I, Sam?

Sam (spydig).

Gud bevares, Mistress Harleigh, bare De ikke taber Veiret! Jeg vil blot ønske, at Lorden maa synes ligesaa godt om hende, som De; ellers vil den Herlighed nok ikke vare længe.

Judith.

Jeg vil haabe, at han viser mig Jane Eyre al mulig Agtelse, thi hvis hun ogsaa forlader os, saa kan han lade sin lille Pariserinde opdrage, hvor han vil — jeg skaffer ham ingen Gouvernante meer.

Sam (nysgjerrig).

Veed De ikke, Mistress, hvor han har faaet fat paa det Barn, og hvem det tilhører.

Judith
(i en tør Tone).

Nei, det har jeg aldrig spurgt om, og det gaaer heller ikke mig an. (Man hører Lyden af en Klokke i nogen Afstand).

Sam (farer sammen).

Det er Herren.

Judith (lytter).

Han ringede kun eengang — det gjælder Kammertjeneren. (Der ringes igjen) Nei, det er Jer — rask, Sam! (Sam iler ud af Sidedøren tilhøire).

Judith (alene).

Førend han ringer tre Gange, vedkommer det ikke mig, og dog kommer han vel ikke herover. Men hvis det dog faldt ham ind? Hvis han vilde see den nye Gouvernante? Det er ogsaa kjedeligt, at Jane ikke er her! At jeg netop idag skulde gaae glip af Postbudet fra Milcote! Nu er den stakkels Pige selv gaaet med mit Brev til Posthuset i Hay-Lane. Jeg skulde ikke have taget imod hendes Tilbud. Det er allerede bælmørkt! (Hun gaaer frem og tilbage). Men hvem kunde ogsaa falde paa at troe, at Lorden idag skulde komme dumpende ned til os ligesom fra Himmelen!...

Og det stakkels Barn har næsten to Mile at gaae.... blot der ikke er tilstødt hende noget Ondt!

Anden Scene.

Judith. Jane.

Jane,

(stikker Hovedet ind af Døren i Baggrunden).

Ei! skal man søge Dem her?

Judith.

Gud være lovet, at det er Dem! Kom bare hurtig! Hvor bliver De af? Jeg har været nærved at forgaae af Angst.

Jane

(i en kornblaa Dragt, der er knappet lige op til Halsen, og med en fin Knipplingskrave og lignende Manchetter. Hendes Haar er stilt i Panden. Ansigtet er mere farvet end i første Akt, Holdningen rankere, ogsaa er det nødvendigt, at Fremstillerinden ved Skoene gjør sig høiere end tidligere. Hendes Udseende er tilfreds uden at være muntert. Hun gaaer venlig henimod Judith:)

Deres Brev er besørget, Mistreſs Harleigh. Jeg har kun været inde i mit Værelse for at tage Kaabe og Muffe af, og da jeg forgjeves søgte Dem i Deres, erfoer jeg af Lea, der løb forbi mig i Corridoren, at De var her. (Seer sig forundret omkring). Men hvor her er oplyst og hyggeligt! Endogsaa Blomster paa Kaminen! Hvad betyde alle disse Anstalter, Mistreſs Harleigh?

Judith.

De betyde, at Mylord pludselig er ankommen, medens De var borte.

Jane.

Lord Rochester? ... Nei virkelig? ... Bidste De da....

Judith.

Ingen vidste det Mindste. Saaledes bærer han sig altid ad.

Jane.

Men det er jo en mærkelig Dag! Jeg troede, at alle Eventyr vare overstaaede, og nu begynder det først rigtigt.

Judith.

Eventyr? Hvorledes det? Har De....?

Jane (leer).

Jo det har jeg rigtignok, — og det et forunderligt Eventyr, kan De troe! Luften var i Eftermiddags saa frisk, Sneen knittrede under mine Fødder, den lange Spadseretour gjorde mig godt, jeg løb rask — og var bleven en Smule træt. Paa Høien en halv Miil fra Hay-Lane satte jeg mig paa Steenbænken, saae ud over det prægtige Vinterlandskab og tænkte ved mig selv: Lord Rochester maa dog være meget rig! thi De har engang sagt mig, at alt det Land, jeg kunde overse derfra, tilhørte ham! Pludselig hører jeg Hovslag opad Bakken, og strax efter snuser en uhyre Newfoundlænder til mine Fødder; jeg bliver forskrækket, springer rask op, og idet samme sprænger en Ryttер forbi, hvis Hest, ved at see mig, steiler, gaaer bagover og begraver sin Herre under sig!

Judith.

Store Gud!

Jane.

Jeg hører et vildt Skrig, derpaa en drøi Ed, og da jeg forfærdet iler til, raaber der en dyb og klang-

fuld Stemme til mig: „Dersom De ikke er en ond Aand, og De ikke er bange for min Hest, saa ræk mig Haanden, at jeg kan komme løs fra det halvtosſede Dyr?" Jeg var vel lidt forknyt, men jeg vilde være modig, og saa gik det. Jeg hjalp ham lykkeligt op, men neppe stod han paa Benene, før han med stærk Haand greb i Tøilerne og raabte: „Op, Mesrour, op!"

Judith (forſtrækket).

Mesrour, siger De?

Jane.

Ja. Den forstod ogsaa Tilraabet, thi den gjorde en kraftig Anstrengelse, ryſtede sig og stod pludselig paa sine Fire. Det Første, det vilde Menneske gjorde, var, at han gav den smukke Hest et Slag med Ridepidsken, saa den steilede igjen. „Straf maa der til", sagde han koldblodig; „hvorfor har Du kastet mig af?"

Judith (urolig).

Nu da... og hvad skete saa?

Jane.

Saa vilde han stige op, men han havde forstrakt Foden, og den syntes at smerte. Jeg spurgte: „Herre, kan jeg gjøre noget for Dem? Jeg vilde gjerne hjælpe Dem". Han saae saa forunderlig skarpt og næsten haanligt paa mig og sagde derpaa i en tør Tone: „Saa laan mig Deres Skulder, skrøbelige Rør, hvis De ikke er bange for at knække under Byrden!" Jeg smilte og holdt Skulderen frem, idet jeg stillede mig ret fast paa Fødderne, og det var ogsaa nødvendigt, thi han lagde en Haand, der var saa tung som Bly, paa min Skulder, støttede sig paa den, og med et Ryk

var han i Sadlen. Uden at takke foer han afsted, som en Stormvind over Heden, med Hunden foran sig! (humoristisk:) Var det ikke et ægte Vintereventyr?

Judith.

Stakkels Barn! Veed De, hvem Rytteren var? det var ingen Anden end — Lord Rochester!

Jane (forstrækket).

Lord Rochester! Tilhest?

Judith.

Ja det er en af hans Særheder. Han lader altid Reisevognen blive tilbage i en eller anden By, og herhen kommer han altid tilhest, uden at vi hverken veed, naar eller hvorfra. Idag lader det til, at hans Ridt er bekommet ham daarlig.

Jane.

O vee! det er kun en slet Anbefaling for mig!

Judith.

Nu forstaaer jeg først, hvorfor han strax gik ind i sit Værelse. Hans Fod smerter ham vist, og han holder ikke af, at man seer, at han lider — det er ogsaa en af hans Særheder.

Jane (opmærksomt).

Særheder? De sagde dog tidligere, da jeg spurgte, hvorledes jeg skulde behandle ham, at han havde slet ingen?

Judith (forlegen).

Ja, det vil sige .... jeg meente, at han var god at komme ud af det med, naar man overlod ham til sig selv; men han har naturligviis sin Maade at være paa som enhver Anden.

Jane (eftertænksom).

Høflig er Lorden i al Fald ikke; det har jeg faaet et Beviis paa.

Mel. af Mozart.

Jeg kom hertil, en vildsom Fugl,
Der søgte Rede, søgte Skjul.
Skal Hvilen her jeg finde, som
Saa længselsfuldt jeg søgte om?

Vil han, som her jeg nævne maa
Med Herrenavn, min Sjæl forstaae?
Vil ei hans Barskhed skræmme bort
Den Fugl, der kun har hviilt saa kort?

Judith

(træder efter nogen Overvindelse ganske tæt hen til hende).

Jeg har aldrig villet tale om den Ting til Dem, mit Barn, thi jeg holder ikke af Sladder; men nu, da det er nødvendigt, maa jeg tale, thi jeg holder altfor meget af Dem, til at jeg ikke skulde ønske, at De maatte gjøre et godt Indtryk paa Lorden. — Lord Rochester er den yngre Søn af Huset og var fattig, hvorimod hans Broder skulde arve det Hele. De forligedes temmelig godt, indtil en hemmelighedsfuld Begivenhed fremkaldte en Spaltning imellem dem. Hvad der er foregaaet veed jeg ikke, thi jeg levede dengang paa et gammelt Jagtslot der tilhører Familien; kun saameget veed jeg, at den gamle Lord saae sig nødt til at skille Brødrene ad for bestandig, og derfor sendte han den nuværende Lord Rochester til Vestindien; der levede han i en complet Forglemmelse, indtil for nogle Aar siden Grevskabet tilfaldt ham ved Broderens pludselige Død. Da han nu har tilbragt sit halve Liv langtfra Hjemmet, og Spanish Town paa Jamaica

Jamaica som bekjendt ikke kan kaldes nogen Høiskole for fiin Levemaade, saa er han bleven noget ugeneert i sin Opførsel, men det er det Hele. Forresten er han, hvad Charakteer og Tænkemaade angaaer, en ægte Gentleman, og siden han er kommen hertil, er han en Fader for alle de Fattige og Ulykkelige i hele Grevskabet. (Hun seer sig hemmelighedsfuldt omkring). Kun Eet vil jeg endnu raade Dem til, mit Barn: De fortalte mig nylig, at De havde hørt en sælsom Latter i Slottet.

Jane (farer sammen).

Ja ret en sælsom, gyselig og spøgelsesagtig Latter, Mistress, der i den stille Nat trængte sig fra det tredie Stokværk i Taarnet ligeind i mit Værelse og bragte mit Blod til at stivne.

Judith.

Nu ja, De veed jo, at den skriver sig fra den stakkels Gratia Poole, dette troe Tjenestetyende, der ofte er underkastet saadanne Anfald.

Jane
(seer stift paa hende).

Ja, det sagde De til mig, og De tilføiede, at det var hende befalet aldrig at forlade Taarnet om Aftenen; ikke destomindre mødte jeg hende nylig paa Trappen, og da jeg gik igjennem Galeriet, hørte jeg den forfærdelige Latter igjen.

Judith (forstrækket).

Hvad siger De? (hun fatter sig) Ja, det er rigtigt! Gratia Poole var jo derovre hos ham.

Jane (opmærksomt).

Hos ham, hos Lorden?

Judith (forvirret).

Jeg veed ikke .... jeg troer det. Men — tag Dem i Agt, mit Barn, tal aldrig herom til Nogen og lad, som De aldrig lægger Mærke til Gratia Poole. (godmodig). Det er til Deres eget Bedste, at jeg raader Dem det.

Jane.

Jeg takker Dem, Mistress Harleigh, og skal ikke forglemme det.

Tredie Scene.

De Forrige. Gratia Poole.

Jane (sagte).

Der er det Fruentimmer.

Gratia Poole,

(kommer ind gjennem Sidedøren tilhøire. Det er et ældre Fruentimmer; hun er iført en mørk, ulden Kjole, et hvidt Skjørt og har en hvid, simpel men zirlig Blouse over Kjolen. Paa Haaret har hun en simpel hvid Hue, der slutter tæt omkring Ansigtet. Hendes Physiognomie er alvorligt, hendes Holdning og Tone er bestemt, hun gjør ingen overflødige Bevægelser).

Mistress Harleigh, Lorden vil drikke sin Thee her.

Judith (glad).

Gud skee Lov! Hvem er nu hos ham?

Gratia Poole.

Adele, og Doctor Spenley, der er bleven tilkaldt, fordi Herren har havt et Uheld.

Judith

(med et Sideblik til Jane).

Gud frie mig, er det saa slemt?

Gratia Poole.

Det veed jeg ikke, han klager jo aldrig — har De Alt i Beredskab til Natten?

Judith.

Alt er parat.

Gratia Poole.

Herren vil see den nye Gouvernante ved Theen. (Hun gaaer).

Judith.

Godt! (Hun kalder) Gratia.

Gratia Poole

(bliver staaende).

Hvad er der?

Judith

(med Hentydning).

Altfor megen Støi, altfor megen Støi!

Gratia Poole (koldt).

Jeg skal nok holde Fred. (Hun gaaer ud gjennem Mellemdøren i Baggrunden.)

Fjerde Scene.

Judith. Jane.

Jane,

(der ikke har havt Øinene fra Gratia Poole, affides:)

Forunderligt!

Judith.

Det er et godt Tegn, at han kommer herover — han maa da ikke have stødt sig saa slemt! — Hør, er det ikke Adeles Stemme?

Jane.

Min Gud, har hendes Bonne da endnu ikke faaet hende i Seng?

Judith.

O, saalænge Lorden er her, kan intet Menneske faae hende tilsengs! (forstrækket) Min Gud! Jeg synes, det er hans tunge Gang — skulde det allerede være ham? (Hun gaaer hen til Døren tilhøire, lytter, gaaer derpaa hen til Theebordet og antænder Spiritus-Lampen under Theemaskinen.)

Jane (afsides).

Mit Hjerte banker! Det er mig, der er Skyld i hans Uheld; han maa have en sjelden Charakteer, hvis han ikke allerede har en Fordom imod mig. (Hun gaaer hen i Baggrunden af Værelset.)

De Forrige. Lord Rowland Rochester. Adele. Bag efter dem Sam.

Adele

(holder Rowland i Haanden, hun er et Barn paa elleve Aar, simpelt men pynteligt klædt, livlig og munter).

Seer Du der, Ven Rowland, det er min gode Miss Jane.

Rowland

(en Mand paa fyrgetyve Aar; hans Ansigt er kraftigt, hans Pande alvorlig næsten barsk; han har et stærkt, mørkt Haar og et sort, let kruset Hagestiæg. Han er iført en mørk, moderne Floielspelts, kantet med Zobelskind; derunder har han en simpel, moderne Dragt og paa Hovedet en rød, moderne Floielshue. Hans Maade at tale paa er kort og befalende, hans Physionomi har undertiden noget Vildt, der hurtigt taber sig. Idet han træder ind, har han bøiet Hovedet og seer hverken paa Jane eller Judith. I en kort Tone til Adele).

Det er godt, Adele, vær rolig! (Han gaaer noget haltende hen over Scenen til Chaiselonguen.) Sam!

Sam (hurtig).

Hvad befaler Mylord?

Rowland

(peger paa Chaiselonguen).

Ryk mig den der nærmere hen til Ilden! I denne gamle Kragerede kan hverken Pelts eller Ild

forslaae noget imod Kulden. (Han bider sig i Læben og griber uvilkaarlig ned til Knæet.) For Fanden! — Sam, giv mig din Arm!

Sam
(springer til).

Mylord!

Rowland
(støtter sig paa ham, gaaer hen til Chaiselonguen og sætter sig med Anstrængelse).

Det er godt, ryk mig det Bord hid!

Sam
(flytter hurtig det lille Marmorbord hen til Chaiselonguen).

Rowland
(støtter Armen paa Bordet og hviler Hovedet i Haanden).

Godt, gaa din Vei!

Sam
(siger i Forbigaaende sagte og spottende til Judith):

Nu kommer Touren til deres Klenodie, god Lykke!
(gaaer ud af Mellemdøren.)

Rowland
(falder i Tanker).

Adele
(der har lagt sig paa Knæ foran ham, klapper hans nedhængende Haand).

Er Du vred, Rowland?

Rowland (kort).

Nei.

Adele
(indsmigrende).

Har Du bragt Noget med til mig?

Rowland (kort).

Vi vil faae at see, om Du fortjener Noget.

Adele

(springer op og klapper i Hænderne).

O jeg har fortjent meget, meget! (løber hen til Jane) Ikke sandt, Miss?

Jane

(lægger sin Haand paa hendes Mund og bøier sig hviskende ned til hende).

Rowland

(kaster et Blik paa Jane, som om han ventede et Svar. Da Jane ikke rører sig, vender han efter en lille Pause Hovedet om til Judith og siger i en tør Tone)

God Aften, Tante Judith!

Judith

(i samme Tone).

God Aften, Lord Rochester! (Hun nærmer sig noget.) De har havt et Uheld?

Rowland.

Ja som altid, naar jeg nærmer mig disse Mure.

Judith.

Hvorledes gik det til?

Rowland.

En forbandet Hex gjorde Mesrour sky.

Jane

(afsides, humoristisk).

Det kan jeg kalde oprigtigt.

Judith

(ængstlig og forlegen).

Det var vist meget mod hendes Villie.

Rowland.

Ligemeget! (Han bider Smerten i sig.) Virkningen er den samme. — Thee!

Adele

(springer til).

Lad mig, lad mig! Det er mig, der skal bringe ham Koppen. (Hun hopper omkring Judith.)

Judith.

Nei vist ikke! Saa spilder Du igjen over alle Bredder — jeg kjender Dig nok. Vil De, Miss Eyre! (Hun peger paa Rowland og giver hende Koppen, idet hun hvisker noget til hende; derpaa giver hun Adele Thee; denne sætter sig hen paa en af Stolene i Baggrunden og drikker.)

Rowland (afsides).

Paatrængende synes den nye Gouvernante ikke at være. Enten er hun meget frygtsom eller meget klog.

Jane

(sætter Koppen paa en Sølv-Præsenteerbakke og gaaer beskedent, men uden Forlegenhed hen i Forgrunden til Rowland og byder ham den).

Rowland (kort).

Paa Bordet!

Jane

(sætter Koppen paa Bordet).

Rowland

(seer paa hende).

Ih, for Pokker, god Aften! Det er jo min onde Aand!

Jane (hilser).

Rowland.

De har dog ikke forhexet min Thee, ligesom De før forhexede min Hest.

Jane

(seer rolig og beskeden paa ham).

Jeg frygter for, Herre, at Skylden er mere hos Mesrour, der blev forskrækket over min Hæslighed, end hos mig, der ikke besidder nogensomhelst Troldomskraft.

Rowland

(seer overrasket paa hende).

Saa? hm! — Tag Dem en Stol.

Jane

(gaaer hen til Lænestolen tilhøire).

Rowland (afsides).

Hun er bleven stødt over „den forbandede Hex". (Saa en foragtelig Tone:) Hun er forfængelig som Alle. (Høit:) Sæt Deres Stol hen til mig.

Jane

(sætter rolig Stolen hen til Foden af Chaiselonguen, saa at hun kommer til at sidde næsten ligeover for ham).

Rowland (afsides).

Frygtsom er hun idetmindste ikke. (Høit:) De er den nye Gouvernante?

Jane.

Ja, Mylord!

Judith

(der har staaet i en ængstelig Spænding, noget afsides, kommer rask frem).

Til Tjeneste, Lord Rochester! Det er hende, og jeg takker hver Dag Gud, at vi har faaet hende.

Rowland (kort).

Har den unge Person faaet Thee?

Jane.

Jeg takker.

Rowland (til Judith).

Saa tag De Deres Thee, Tante, og fæt Dem derhen, (han peger paa Stolen tilhøire paa den anden Side af Bordet) og sid De rolig der!

Judith

(tager uden at vise den mindste Fortrydelse sin Thee med sig og sætter sig derhen, hvor han befaler; hun tager sit Strikketøi frem, drikker af og til, men lytter bestandig til Samtalen).

Adele
(kommer frem igjen).

Men søde Rowland, hvad har Du saa bragt med til mig? Siig mig det dog!

Rowland
(i en tør Tone til Jane).

Har hun fortjent Noget?

Jane.

Ja.

Rowland.

Saa gaa hen til min Kammertjener og lad ham give Dig den lille Kasse.

Adele
(jublende).

O Tak, tusind Tak! (Hun betænker sig) Du har dog vel ogsaa bragt en Present med til min Gouvernante?

Rowland
(kaster et mistroisk Blik paa Jane).

Det veed jeg ikke.

Adele.

Saa vil jeg give hende noget af min — ikke sandt, det tør jeg jo nok. (Hun løber ud gjennem Sidedøren tilhøire.)

Sjette Scene.

De Forrige undtagen Adele.

Rowland
(med et skarpt Blik paa Jane ligesom tidligere).

Har De ventet en Foræring, Miss? holder De af Foræringer?

Jane (rolig).

Det veed jeg ikke. Jeg har aldrig modtaget nogen Foræring, endmindre ventet nogen.

Rowland.

De er ikke saa ærlig som Adele. Hun fordrer sine Presenter med Heftighed og skjuler ikke sin Glæde derover; men De, Miss, lægger Dølgsmaal paa Deres.

Jane.

Adele pukker paa sit Bekjendtskab til Dem og forlanger, hvad hun er vant til; hun har fortalt mig, at De aldrig kom hertil uden at have en Mængde Foræringer til hende. Men naar jeg skulde udfinde en Grund, der berettigede mig til at vente en Foræring af Dem, saa vilde jeg komme meget i Forlegenhed, thi jeg er Dem ganske fremmed og har endnu Intet gjort, der kunde gjøre Fordring paa Anerkjendelse.

Rowland (mørt).

Coquetteer ikke med overdreven Beskedenhed. Jeg har prøvet Adele i disse faa Timer og er forbauset over de Fremskridt, hun har gjort. Hun har lært mere Engelsk i denne korte Tid end tidligere i to Aar.

Jane

(nikker med Hovedet og siger muntert:)

Tak, Mylord, nu har jeg faaet min Present!

Rowland

(seer med Velbehag paa hende, tager sin Kop og drikker).

Hm! (Han bliver bestandig mere opmærksom.) Hvorledes hedder De?

Jane.

Jane Eyre.

Rowland.

De har kun været tre Maaneder her i Huset?

Jane.

Ja, Mylord.

Rowland.

Og De kommer — hvorfra?

Jane.

Fra Stiftelsen i Lowood, tyve Miil fra Millcot.

Rowland

(i en beklagende Tone).

Fra Stiftelsen i Lowood! hvorlænge var De der?

Jane.

Otte Aar.

Rowland.

Otte Aar? Saa maa De jo have en Constitution som en Kæmpe, Miss, thi saavidt jeg veed, blive Eleverne i denne milde Stiftelse reent udsultede og piinte af denne hykleriske Blackhorst til at bede og arbeide. Derfor forekom De mig ogsaa saa underlig, da jeg saae Dem oppe paa Bakken idag. Men hvad gjorde De saalænge i Lowood?

Jane.

I fire Aar var jeg Elev der, og da der ikke mere blev betalt for mig, var jeg den øvrige Tid Lærerinde med fem Pund om Aaret.

Rowland,

(i en halv medlidende, halv spottende Tone).

Hm! Hvorledes kom De da i mit Huus?

Jane.

Jeg læste i en Tidende, at der paa Thornfield-Hall var en Gouvernanteplads ledig; Betingelserne vare glimrende. Jeg følte, at jeg var istand til at udfylde en bedre Virkekreds og sendte mine Vidnesbyrd til Mistreſs Harleigh, der øieblikkelig lod mig komme.

Judith (stolt).

Og det var det klogeste, jeg har gjort i mit Liv.

Rowland,

(med et forunderligt Blik paa Jane).

Hvem veed!

Judith.

Hvorledes?

Rowland

(vinker afbrydende med Haanden).

Godt, godt. Bliv De rolig, hvor De er, Tante Judith! (Til Jane). Siden De er bleven opdragen i Lowood, er De altsaa et forældreløst Barn?

Jane

(alvorlig og uden al Sentimentalitet).

Jeg har aldrig kjendt mine Forældre.

Rowland.

Da maa De dog have Slægtninge, Søstre, Brødre...

Jane.

Jeg har aldrig havt nogen.

Rowland (utaalmodig).

Men dog Paarørende, en Onkel, Tante....

Jane.

Jeg havde en god Onkel, men han er død. Nu har jeg ingen.

Rowland.

Ingen, slet ingen.

Jane.

Man talte engang til mig om en Farbroder, der gik til Amerika — men jeg har aldrig hørt fra ham; jeg er alene i Verden.

Rowland
(med et sarkastisk Smil).

Dog ikke hjælpeløs, lader det til.

Jane
(seer forundret paa ham).

Jeg veed ikke, hvad De mener.

Rowland
(peger smilende paa Panden).

De har gode Hjelpetropper her. Nu, Miss — (i en ærgerlig Tone) hvad hedder De egentlig?

Jane.

Jane Eyre.

Rowland.

Rigtigt, — Miss Eyre. Hvad har De da lært i Lowood? spiller De Claveer?

Jane.

En Smule.

Rowland.

Det kan jeg tænke. „En Smule" — ligesom enhver anden Skolepige! De synger vel ogsaa?

Jane
(uden at vise nogen Fortrydelse).

Ja, en Smule — men kun, naar jeg har Noget paa Hjertet, og naar Ingen hører paa mig.

Rowland
(betragter hende bestandig skarpt).

Ere de Tegninger, som Adele viste mig før, af Dem?

Jane.

Ja, Mylord.

Rowland.

Har De flere?

Jane.

Inde i Bibliotheket, hvor jeg arbeidede idag, ligger min Mappe.

Rowland.

Hent den.

Jane (reiser sig).

Rowland.

Det vil sige ... (med Selvovervindelse) jeg beder Dem om at hente den; De veed, at jeg har ondt ved at komme af Pletten.

Jane (gaaer).

Rowland
(raaber efter hende).

Hvis Mappen kun indeholder Copier, saa lad den hellere ligge.

Jane.

Derom vil De kunne dømme, naar De seer den. Hvad enten de ere gode eller slette, vil De i ethvert Tilfælde see, at de ere originale: jeg har aldrig forstaaet at gjengive, hvad der ikke har sit Udspring i mig selv. (Hun gaaer ud af Sidedøren tilvenstre).

Rowland
(seer efter hende).

Hm! det er en stolt Hex! Nu kommer hun vist med noget net Smøreri.

Judith.

(der har ondt ved at skjule sin Ærgrelse).

Det troer jeg ikke. Naar Jane Eyre siger, at hun kan Noget, saa kan De være vis paa, at hun kan det.

Rowland.

Ei, Tante, De har nok forkjælet denne lille Person saaledes, at hun med al sin tilsyneladende Beskedenhed er nærved at revne af Stolthed; saadant et Kreatur er endnu aldrig forekommet mig!

Judith.

Og vil heller aldrig forekomme Dem tiere, Mylord, hvis De faaer hende dreven ud af Slottet.

Rowland (tørt).

Hun betænker sig nok lidt først! Det Spring fra fem Pund om Aaret i Lowood til tredive Pund paa Thornfield er slet ikke saa daarligt.

Judith.

Tag De Dem iagt! den, der har kunnet holde ud i otte Aar i Lowood, har Charakteer, og med Charakterer er det ikke godt at experimentere.

Rowland

(trækker haanligt paa Skuldrene).

Jane

(kommer tilbage med en stor Lædermappe, som hun lægger for Rowland og aabner).

Rowland.

Sæt Dem.

Jane (sætter sig).

Rowland

(blader i Mappen).

Det er Aquareller, De maler?

Jane.

Ja, Mylord. Med Blyanten kunde jeg kun give mine Tanker Udtryk — men for at udtale mine Følelser trænger jeg til Farver.

Rowland

(der ikke kan skjule sin Forbauselse, seer bestandig i Mappen).

Hvilke forunderlige Ideer! Her seer man jo ikke andet end et bølgende Hav, der pidskes af Stormen — en hvid Arm omklamrer et sønderslaaet Mastetræ, der driver paa Bølgerne. Paa Masten sidder en Ravn, der holder et glimrende Armbaand i Næbet — den har røvet det fra den stivnende Arm. Paa det uhyre Hav seer man intet andet Levende end denne Fugl — og dog er Alt Liv! — Hvem gav Dem Ideen til dette Billede?

Jane.

Mit Hoved.

Rowland

(seer paa hende).

Det lille Hoved der?

Jane.

Ja, Mylord.

Rowland.

Gjemmer det endnu mere Stof af den Slags?

Jane.

Jeg haaber, at der nok er Noget, der er bedre endnu.

Rowland

(griber et nyt Blad, støtter Hovedet til Armen, boier sig henover Bordet og betragter det med Forbauselse; ligesom tilfældig tager han til sin Hue, kaster et flygtigt Blik paa Jane, tager den langsomt af og lægger den ved Siden af sig).

Judith (afsides).

Hun har seiret — han tager Huen af!

Rowland

(løfter Hovedet iveiret, ryster Haaret fra Panden og vender sig rask til hende).

Var De lykkelig, da De skabte disse Billeder, Miss Eyre? Det er lutter mørke og alvorlige Phantasier.

Jane.

Jeg fortabte mig i min Tankeverden og var lykkelig, saalænge jeg malede, skjøndt Contrasten mellem min Idee og det Værk, min Haand frembragte, piinte mig bestandig; jeg følte med Sorg, at jeg ikke havde Evne til at udtale, hvad jeg vilde.

Rowland

(seer paa Billedet).

Da ere disse Phantasibilleder af en Elev fra Lowood mærkelige nok, — de ere fulde af Poesi. (Han griber hurtigt et andet Blad og bliver bestandig lidenskabeligere.) Hvem lærte Dem at male Vinden? Hvad er det for en Storm, som feier derhen over Heden? — Hvor saae De Latmos? — thi det er Latmos — hvad koger der i Dem, at Deres Hjerne kan føde saadanne Bobler? (Han holder pludselig inde ligesom forskrækket over sig selv; hans Tone forandrer sig øieblikkelig, og han skyder Bladene fra sig). Dette forrykte Tøi vil berøve mig min Søvn og trænge sig ind i mine Drømme. Det maa være gilde! (Han tager under det Følgende igjen Mappen frem.)

Judith.

Klokken er over elleve, Mylord.

Rowland.

Hvad falder Dem ind, Miss Eyre, at De endnu ikke har ladet Adele bringe tilsengs? Vil De indføre

en ny Orden i dette gamle Slot. (Han gaaer, men bliver staaende og bider sig i Læberne af Smerte.) Det fordømte Been! (Halv smilende og halv opbragt.) Det vil endnu i nogle Dage minde mig om Deres affkyelige Kastorhat, Miss Eyre! Godnat! (Han gaaer med synlig Anstrængelse ud af Sidedøren tilhøire, med Mappen under Armen.)

Jane

(der er staaet op, da han reiste sig, og har betragtet ham rolig og alvorlig, seer paa samme Maade efter ham.)

Judith

(meget bekymret).

Hvad gik der nu af ham igjen? Nu er det igjen galt fat!

Jane

(i Tanker).

Det troer jeg dog ikke.

Judith.

Hvad mener De.

Jane

(kommer til sig selv).

De sagde, at Lord Rochester ingen Særheder havde, og at han var let at behandle! Jeg troer, at han er sammensat af lutter Særheder, og at det vil være meget vanskeligt at komme tilrette med ham.

Judith.

Men — De var dog slet ikke bange.

Jane

(falder atter i Tanker).

Jeg veed det ikke selv — han forekommer mig som en Løve; det er ude med En, naar man ikke seer saadant et Dyr uden Frygt ind i Øiet. Det gav mig Mod!

Judith.

De sammenligner Herren med et Rovdyr? o vee! jeg frygtede nok for, at han ikke vilde behage Dem.

Jane (munter).

Hvoraf veed De det? Netop saaledes som han er, behager han mig, og jeg troer, at naar han først har vant sig til „den forbandede Hex" og den „afskyelige Kastorhat", vil det nok lykkes mig at komme ud af det med ham! Lad De os gaae ganske rolig ifeng — jeg vil sove godt i denne Nat, thi vi ere jo nu ikke mere ene i dette øde Slot: vi have en streng, men paalidelig Beskytter. Der er dog nu en Mand i Huset. (Begge gaae ud af Mellemdøren i Baggrunden.)

(Tæppet falder.)

(Et Musikstykke, som forbinder 3die Act med 2den.)

Tredie Akt.

Samme Decoration som i forrige Akt.

Første Scene.

Jane

(staaer allene ved Vinduet og seer tankefuld ud af det.)

Sneen nys laa paa Marker og paa Enge,
Vintren til Is havde stivnet hver Bæk;
Blomster nu frem sig i tusindviis trænge,
Drosselen slaaer i den duftende Hæk.
See, hvor sølvblankt og blaat Himlen hvælver sit Telt,
Storken spanker saa stolt i det græsgrønne Felt!
Glæd Dig, o Jord! det er Vaar! Ja Din Brudgom er kommen!
Elskovsfuld, henrykt han favner sin rødmende Brud!

Ja, det er Vaar! Nu først kan jeg det fatte!
Længe mit Bryst var forstenet og koldt.
Øiet var blindt; Naturens rige Skatte
Endsed' det ei, eller saae dem kun koldt.
O, men nu er der Vaar i mit bankende Bryst,
Der er Solskin og Sang, der er Jubel og Lyst!
Glæd Dig, o Jord! det er Vaar! Ja Din Brudgom er kommen!
Elskovsfuld, henrykt han favner sin rødmende Brud!

Ja derude er der Vaar! Kun her i det mørke Slot er der stille og dødt. En Morgen stod jeg op, og saa hed det: Mylord er reden bort. Det er nu tolv Dage siden — og han er ikke kommen tilbage. (Hun ryster paa Hovedet.) Hvad det er for en besynderlig Mand! Uger ere forløbne, siden det syntes mig, at min Maade at være paa ikke just mishagede ham, og har han siden den Tid saameget som henvendt et eneste Ord til mig? Det er, som om han ærgrede sig over, at han et Øieblik kunde værdige „den lille Skolepige" nogen Opmærksomhed, og dog forekom det mig tidt — netop naar han lod, som om han slet ikke lagde Mærke til mig, — som om han lurede paa, at jeg skulde tiltale ham! Men jeg skal nok vogte mig for at indlade mig derpaa; jeg veed jo ikke, hvad han i sin Brutalitet kunde falde paa at sige mig. (Hun gaaer et Par Skridt.) Mine Billeder har han da ikke givet mig igjen; jeg har ikke seet dem siden den Tid, og jeg vover da heller ikke at forlange dem. Hvad kan han have under det? (Hun standser igjen). Jeg gad nok vide, hvor han nu er? (Pause). Hm! .... Hvad kommer det mig ved! Denne forunderlige Charakteer beskjæftiger mig uafladelig ligesom en Gaade, jeg nok kunde have Lyst til at søge, men ikke tør løse! Forunderligt er det, hvor hans Nærværelse hviler tungt paa hans Omgivelser, og dog er jeg ikke bange for ham — det forekommer mig tvertimod, som vi nu først ere alene tilgavns, siden han ikke mere er her.

Judith (bag Scenen).

Hurtig, Lea! Læg Ild i alle Kaminerne, Gjesteværelserne skulle udluftes!

Jane (lytter).

Gjesteværelserne skulle udluftes? .... Men hvad betyder dog det? .... Hun kommer herind. Paa din Post, Jane, og vær ikke nysgjerrig — det passer sig ikke for Dig.

Anden Scene.

Jane. Patrik. Judith.

Judith
(kommer hurtig ind og har meget travlt).

Sam! Sam! Hvor ere I henne? (Til Patrik.) Om en Time, siger I, Patrik?

Patrik, (i Ridedragt).

Ja længer vil det ikke vare; Lorden følger mig liae i Hælene, og de Andre kommer kjørende bagefter.

Judith (tilfærdig).

Men det er dog altfor galt, at man ikke faaer saadant Noget at vide tidligere!

Patrik.

De have ogsaa først imorges faaet dette Indfald.

Judith (faaer Die paa Jane).

Ah .... Miss Jane, det er godt, at De er her! Klæd Dem paa i en Fart og gjør Dem rigtig kjøn. Hurtig op paa Deres Værelse, jeg har sendt Pakken op til Dem. Ja, ja! Bliv nu ikke overrasket, men lad det bare gaae i en Fart, thi her er intet Øieblik

at spilde, mit Barn! De hører jo, at de komme om en Time!

Jane.

Men hvem? For hvem skal jeg pynte mig?

Judith,

(rækker hende et aabent Brev).

Der staaer det! Læs De selv! Jeg maa have fat paa Sam, det gamle Murmeldyr. Heida, Sam! Hvor er I henne, Allesammen? (Hun iler ud af Sidedøren tilvenstre.)

Jane

(seer forundret efter hende, aabner Brevet og læser:)

„En Time efterat De har modtaget dette Brev, indtræffer jeg med mine Gjester. Mistress Harleigh bedes at indrette Gjesteværelserne, ogsaa for Damer. Medfølgende Silkekjole er til Gouvernanten, der skal servere Theen for Selskabet; jeg vil, at hun skal vise sig i en anstændig Dragt for mine Gjester. Rochester." (Ildt piqueret). Vil man see engang: „Gouvernanten!" mit Navn kan han naturligviis ikke huske! (Til Patrik). Vi skal altsaa have Damebesøg?

Patrik (smilskende).

Ja, Miss, og det smukke Damer .... Det vil da sige den unge; den gamle .... naa, det er nu en Smagssag, men hvis hun ikke var en Lady, faldt hun ikke i min Smag.

Jane (smilende).

Men den Unge, hun falder i Eders Smag, Patrik?

Patrik.

Ja, og i ganske andre Folks med, Miss.

Judith (kommer tilbage).

Saa, nu er det i Orden .... Naa, Barn, er Mylord ikke en Engel! De skal see, hvor den rosenrøde Silkekjole vil klæde Dem deiligt.

Jane (rolig).

Jeg tager den ikke paa, Mistress Harleigh.

Judith.

Hvad, De vil ikke gaae med den? — Og Lorden har selv ladet den komme fra London, ikke sandt Patrik!

Patrik.

Jo det skulde jeg troe! Der er taget Maal til den paa Lady Clarens' Kammerjomfru; hun har samme Skabelon som De.

Jane.

Virkelig! Og hvem er Lady Clarens?

Judith.

Ih det er jo en ung, stolt og smuk Enke, hvis Gemal har efterladt hende et stort Navn, men en lille Eiendom nogle faa Mile herfra.

Jane (tort).

Saa skal her vel snart være Bryllup?

Judith (levende).

Vorherre bevares! Ja hvis det beroede paa Ladyen

alene, — hun havde allerede for tre Aar siden kastet sine Øine paa Lorden, da han kom hertil fra Frankrig; men det hjælper hende ikke — han lægger ikke Mærke til Sligt.

Patrik (igjen smilende).

Naa, naa, dennegang har han dog nok lagt Mærke til det, Mistress!

Judith.

Patrik, staa ikke der og snak! Jeg siger, at det hjælper hende ikke.

Patrik.

Og jeg siger, med Deres Tilladelse, Mistress, at det har allerede hjulpet! Lorden har gjort alle sine Visitter omkring her paa Egnen, og overalt blev han kun een Dag — men derovre i Clarens-House har de gjort saadan en Stads af ham, at han blev der i hele otte .... og Lorden og den smukke Lady har sunget med hinanden ligesom to Lærker, og nu kommer han her med Moder og Datter og hele Cleresien! Der er ogsaa indbudt mange andre Gjester, og hvis det ikke har noget at betyde saa ....

Judith (ryster paa Hovedet).

Det kan jeg ikke troe.

Patrik.

Hvorfor ikke? Fordi han er fyrgetyve Aar maaskee? Saa begynde vi Mandfolk først rigtig for Alvor, og hvis En saa forseer sig paa et Par smukke Øine, saa bliver det først rigtig galt! Jeg har kun kjendt Lorden i

et Par Aar, men jeg paastaaer dog, at her snart bliver Bryllup! Skal vi vædde? (Han rækker Haanden ud.)

Judith.

Aa, lad mig i Fred! — Gaa heller ned og gjør Plads for de fremmede Heste.

Patrik (idet han gaaer).

De vil saamæn snart ikke være fremmede mere!
(Han gaaer ud af Døren i Baggrunden).

Judith (urolig).

Den halsstarrige Knegt! at han tør paastaae saadant Noget! O det er ikke sandt, det kan ikke være sandt! (Hun gaaer ud af Døren i Baggrunden).

Tredie Scene.

Jane (alene).

Og hvorfor skulde det ikke være sandt? ... Hvis han nu dog giftede sig. (Hun ryster eftertænksom paa Hovedet). Hm! .... Jeg veed ikke, hvorfor jeg slet ikke kan tænke mig denne Lord som Brudgom. (Hun smiler). Det forekommer mig, som om han maatte opsluge Alt, hvad der ubetinget hengiver sig til ham, enten af Kjærlighed eller Had, ligesom han er i Humeur til! (Hun farer sammen). Tys, der er han! Jeg kjender disse bydende Trin — (smilende) det er, ligesom om han ærgrer sig over, at den Jord, han betræder, tør vove at modstaae ham.

Fjerde Scene.

Rowland. Jane.

Rowland

(kommer rask ind af Døren i Baggrunden i en elegant Ridedragt, med Hatten paa Hovedet og Pidsk i Haanden; han raaber med en mørk Mine:)

Men saa for Pokker, hvor er da .... (han saaer Øie paa Jane, og hans Tone bliver noget mildere). Jh, god Aften Miss Eyre!

Jane (hilser).

Godaften, Mylord! (Hun vil gaae).

Rowland

(kaster Hat og Pidsk paa Bordet; i en halv ærgerlig, halv godmodig Tone:)

Løber De allerede for mig igjen?

Jane (bliver staaende).

Jeg løber for Ingen.

Rowland.

Godt, saa bliv da; jeg har netop Noget at tale med Dem om, og det er mig kjært, at jeg først træffer paa Dem; thi der faldt mig underveis en heel Deel ind, som jeg forlængst skulde have sagt Dem. Jeg havde i den sidste Uge saamange Kjævlerier med mine Forpagtere, at jeg oprigtig talt reent havde glemt Dem. (Han kaster sig paa Sophaen og seer forundret paa hende.) De har ikke taget Deres nye Kjole paa?

Jane.

Nei, jeg takker, Mylord.

Rowland (opfarende).

Hvorfor ikke?

Jane
(bestandig rolig og beskeden).

Fordi jeg ikke vil hæve mig over min Stilling, og fordi jeg ikke vil bære Farver, der kun slet passe til mit Ydre. Jeg takker Dem endnu engang og skal nok finde Udvei til at „vise mig i en anstændig Dragt" uden at misbruge Deres Godhed.

Rowland (i en skarp Tone).

De har læst mit Brev til Mistress Harleigh.

Jane.

Hun gav mig det for det Samme.

Rowland.

De er stødt over, at Deres eensformige Dragt ikke behager mig.

Jane.

Nei, Mylord.

Rowland.

De er stødt, og De vil ikke begribe, at i dette mørke Slot trænger Øiet til muntre og lyse Farver. Eller ogsaa er De for indbildsk til at ville tage imod Foræringer.

Jane
(seer forbauset paa ham).

Mylord .... jeg ....

Rowland
(i en bestemt Tone, uden at lade sig afbryde).

Jeg kjender Dem, skjøndt jeg endnu kun har talt meget lidt med Dem. Bagved Deres ydmyge Simpelhed stikker der en god Portion Stolthed. De gaaer efter Deres eget Hoved. Jeg er Dem for plump, for befalende? Livet i Indien og Menneskenes Usselhed har

gjort mig barsk, og jeg saarer Dem med mit ligefremme Væsen? — Hvorfor seer De saa besynderlig paa mig? hvad tænker De paa?

Jane.

Jeg tænkte paa Mylord, om der vel gives mange Herskaber, der gjøre sig den Ulejlighed at spørge deres Undergivne, som de betale, om de føle sig saarede eller ikke.

Rowland (forundret).

Deres Undergivne, som de betale, siger De? .... Ah, saa! .... Ja, jeg havde nær glemt, hvorfor jeg red saa skarpt til, at jeg fik en heel Times Forspring. Det har bestandig piint mig, at jeg ikke strax, da jeg lærte Dem at kjende, var aaben imod Dem; men — det kommer deraf, at der er noget Skjult ved Dem selv. De bedømmer mig udentvivl falsk, og jeg vil retfærdiggjøre mig, inden de Andre komme. Jeg er idag oplagt til Meddelelse, og det er en Stemning, der hos mig er ligesaa sjelden som at gaae til Skrifte. Hør derfor opmærksomt paa mig; hvem veed, naar det engang igjen falder mig ind at passiare med Dem.

Jane
(der ikke troer sine Sandser).

Men Mylord ....

Rowland (i en bestemt Tone).

De er Adeles Gouvernante — hvad Tanker har De gjort Dem om mit Forhold til dette Barn?

Jane
(skjuler sin Overraskelse).

Sletingen, Mylord. Jeg efterspører ikke mit Herskabs Forhold.

Rowland
(betragter hende skarpt).

Miss Eyre, de har gjort Dem Tanker derom! De taler altfor lidet, til at De ikke skulde tænke meget! De har tænkt, at Adele er mit Barn.

Jane
(slaaer Øinene ned).

Og selv om jeg havde tænkt det, hvem skylder De da Regnskab derfor?

Rowland.

Ingen — undtagen Dem, der indeslutter Dem med hende i dette øde Slot. De har Ret til at spørge: „Hvis Barn opdrager jeg?" Det er ikke mere end billigt. — Vid da, at Adele er et forældreløst Barn, og jeg har al Grund til at tro, at hun er Frugten af et forbryderisk Forhold. Jeg har den hellige Pligt imod en Afdød at sørge for hendes Opdragelse, og derfor har jeg hentet hende hertil fra Paris — men jeg er ikke hendes Fader.

Jane
(med et dybt Aandedrag).

Desto smukkere er Deres Opførsel imod hende.

Rowland (ligegyldig).

Bah! derom tale vi ikke. De veed altsaa nu, Miss Eyre, at det sandsynligvis er et ægte Barn, som De offrer Deres Tid og Deres Kræfter. Jeg troer at skylde Dem denne Erklæring om ikke af anden Grund, saa fordi her om faa Øieblikke vil komme fornemme Gjester, der ville gjøre Deres Bekjendtskab. De forstaaer at opdrage, De har lært meget, De kan med Lethed erholde en endnu langt bedre Stilling hos

legitime Døttre i et eller andet stort Huus, og der skal Intet staae Deres Lykke iveien.

Jane

(med funklende Øine).

Troer De virkelig, Mylord, at en saadan Udsigt kunde lokke mig til at forlade dette, ulykkelige Barn, som jeg elsker, og som ikke har nogen Deel i sine Forældres Brøde? Gives der en bedre Stilling end den at være Moder for en Forældreløs? O, Mylord — jeg er selv en Forældreløs, jeg veed, at der ikke kan falde nogen større Forbandelse paa et uskyldigt Barns Hoved end den: at være fader- og moderløs! (Med Inderlighed). Jeg takker Dem for Deres ædelmodige Aabenhjertighed! Jeg vil om muligt elske Adele endnu høiere end før, jeg vil gjøre hende god — thi det er kun Mangel paa Kjærlighed, der gjør Barnehjertet ondt; jeg vil elske hende tredobbelt, da der er Ingen, der elsker hende, uden jeg, og jeg vil aldrig forlade hende — (hun standser pludselig og seer spørgende paa ham) med mindre De selv skulde give mig Afsked, Mylord.

Rowland

(der har betragtet hende med Forbauselse, siger med en Blanding af Agtelse og Varme:)

De er en vakker Pige, Miss Eyre, jeg tager Dem paa Ordet. De lover mig ikke at tage bort, inden jeg giver Dem Afsked? (Han rækker Haanden ud). Slaaer De til?

Jane

(lægger sin Haand i hans med et muntert Smiil).

Gjerne, Mylord!

Rowland
(seer overrasket paa hende).

Ih, see! Der smilte De jo .... det er noget Nyt, det, troede jeg, at De slet ikke kunde.

Jane.

Mylord!

Rowland.

Det var, ligesom der faldt en Solstraale paa Dem. Det maa De gjøre oftere, Miss Eyre! (Man hører bag ved Scenen en Rumlen af Vogne og Pidskeknald. Det bliver mørkt).

Rowland (opfarende).

For Pokker, der er de jo allerede! det er jo næsten blevet Nat, og jeg har endnu ikke engang klædt mig om. (Ærgerlig). Den Sladdren faaer heller ingen Ende. (Barst). Vil De modtage dem, Miss Eyre og holde dem lidt med Selskab her, til jeg kommer! (Idet han gaaer bort, standser han og tilføier i en venligere Tone:) Det vil sige, jeg beder Dem om at gjøre, hvad De har saa meget imod, at passiare lidt med mine Fremmede, vil De?

Jane.

Gjerne, Mylord.

Rowland
(idet han gaaer).

Og saa — thi Menneskene see nu engang saameget paa det Ydre — (med Overvindelse og i en bedende Tone) saa tager De nok senere den røde Kjole paa, ikke sandt?

Jane
(uden Trods, men i en fast Tone).

Nei, Mylord — det maa blive, som det er.

Rowland

(vred, idet han gaaer).

Naa naa, saa lad det være da. Jeg kan ikke med Magt gjøre Dem smuk! (Han gaaer rask ud af Sidedøren tilvenstre.)

Jane

(alene, seer tankefuld efter ham).

Hvad det dog er for en sælsom, forunderlig, men retskaffen Mand! (Hun staaer med bøiet Hoved og fortabt i sine Tanker.)

Mel. af Louise Puget: Pauvre soldat, enfant de la patrie.

Sløret er faldet, og klart jeg skuer
Dybt ind i den Sjæl, som jeg tilforn ei har kjendt.
Skallen er haard, o men Kjernen duer —
Lykken har dog endnu ikke Ryggen mig vendt.
For ensom jeg stod,
Nu voxer mit Mod —
En Stjerne, en Stjerne nu leder min Fod.

Femte Scene.

De Forrige. Sam. Judith. Georgine. Mistress Reed. Francis.

Sam

(aabner Døren i Baggrunden og træder ind med to Armlysestager med brændende Lys, som han sætter paa Bordet i Forgrunden. Skuepladsen bliver strax oplyst. Musik.)

Judith (gaaer foran).

Behager De at træde indenfor; Deres Værelser ere endnu ikke blevne rigtig opvarmede.

Mistress Reed

(træder ind ledsaget af Francis. Hun er iført en Ridedragt af graat Damask, derover en lang sort Peltskaabe, en lille graa Hat med sort Knipling sløre. Tiden har gjort hendes Haar graat; hendes Ansigt blegt og smalt, og hendes Træk endnu mørkere og skarpere end i Forspillet; kun hendes Holdning og Gang er uforandret. Hun gaaer, medens Georgine taler, hen i Forgrunden og sætter sig paa en Stol tilvenstre. Til Francis:)

Tak Sir.

Jane

(der er bleven staaende i Forgrunden, har vendt sig om til de Indtrædende; da hun opdager Mistress Reed, farer hun sammen som truffen af et Lyn; jo mere denne kommer frem i Forgrunden, destomere viger hun tilbage, Skridt for Skridt; hun skjælver over hele Legemet, presser Haanden krampagtig mod Brystet og stirrer vildt paa hende som paa et Spøgelse; idet Mistress Reed sætter sig, siger hun:)

Mistress Reed! (Hun bekjæmper lidt efter lidt det Had, der luer op i hende, og træder ubemærket om bag Bordet og derfra hen i Baggrunden.)

Georgine

(i en elegant Reisedragt af mørkt Fløiel, Fløiels Hat med Fjer og en kostbar Boa, malerisk kastet om Halsen; hendes Figur er høi og imponerende, hendes Fremtræden bestemt, men dog gratieus; hele hendes Væsen forraader Omgang med den store Verden. Hun seer sig omkring.)

Det er meget venligt af Dem, Mistress, (til Judith) at De overtager Lord Rochesters Pligter og modtager hans Gjester. Hans Herlighed er vel beskjæftiget?

Jane

(i Baggrunden, sagte)

Det er Georgine! Hende — hende, er det altsaa.

(Her ender Musiken).

Judith

(der strax ved Indtrædelsen har seet sig forskrækket om efter Rowland).

Lorden har vel ikke ventet Herskabet saa tidlig; han vil imidlertid strax .... (Hun giver Sam et Vink, denne iler ud tilhøire).

Francis (spottende).

Man skulde virkelig troe, at Lord Rochester idag gjør en Undtagelse og anvender Tid paa sit Toilette.

Georgine

(med et foragteligt Sideblik til Francis).

De synes at antage Lord Rochester for en Londoner Dandy! Nei, han lader sig ikke beherske af Moden.

Francis (med Bitterhed).

Min smukke Cousine synes at studere sine Tilbederes Charakteer meget omhyggeligt.

Georgine

Nei, det vilde virkelig i Gjennemsnit ikke lønne Umagen! Men jeg gjør en Undtagelse med en og anden Enkelt, fordi det er en Fornøielse at løse Problemer.

Francis

(vender sig fra hende og gaaer hen til Mistress Reed).

Jane (afsides).

Hun synes at kjende ham.

Georgine

(kaster sig i en Lænestol; i en hoffærdig Tone).

Jeg beder Dem, Mistress Harleigh, hav den Godhed at sørge for, at vi snart kunne komme ind i vore Værelser. Vi ere meget trætte.

Judith.

Det skal øieblikkelig skee; jeg haaber, at De ikke skal komme til at savne noget. (Hun gaaer hurtig ud af Døren i Baggrunden.)

Sjette Scene.

Georgine. Mistress Reed. Francis. Jane.

Mistress Reed

(der i Begyndelsen har seet udeeltagende hen for sig, bliver lidt efter lidt urolig, som om hun befinder sig ilde; hun hægter, under Dialogen, Hatten op, tager den endelig heelt af og lægger den ved Siden af sig; under Hatten har hun en sort Kniplingskappe. Hendes Uro voxer, hun lægger tilsidst Haanden paa Brystet, som om hun har ondt ved at faae Veiret, lader Kaaben glide tilbage og farer med Haanden over Panden.)

(Musiken begynder paany.)

Hvor her er varmt og lummert!

Georgine (kaster sin Boa af).

Ja, det veed Gud! Men det er Din egen Skyld, Mama, thi Du kan jo ikke faae os indpakkede nok. Du tænker ikke paa, at det er Foraar.

Mistreſs Reed.

Og dog fryſer jeg beſtandig.

Georgine (kort).

Det kommer af dit kolde Blod, Mama. (Hun tager raſk Hatten af og kaſter den paa Bordet ved Siden af ſig; hendes Lokker falde ned over Kinderne, hun ſtryger dem uvillig bort fra Anſigtet.)

Her er virkelig utaalelig hedt.

Francis

(halvhøit, idet han bøier ſig hen til hende:)

Det er Deres Samvittighed, Georgine, der jager Dem Blodet til Hovedet.

Georgine (leer haanligt).

Min Samvittighed? Ha, ha, ha.

Francis.

Den Latter er ikke naturlig. De kan ikke nægte, at De havde Godhed for mig, at De gav mig Haab, førend denne Croeſus kom tilbage. De elſker ham ikke!

Georgine.

Man ſkuffer ſig ofte ſelv, naar Talen er om Følelſer.

Francis (med Bitterhed).

Har jeg end ikke noget Thornfield-Hall, ſaa har jeg dog nok for os Begge og et ubeſmittet Navn. — Veed De, hvad man beſkylder denne Rocheſter for?

Georgine.

Nei, og jeg vil heller ikke vide det.

Francis
(afsides og med Raseri).

Men jeg vil have Visshed — eller jeg vil ikke leve.

Mistress Reed
(med tiltagende Uro).

Min Gud — hvorledes har jeg det dog?

Georgine
(seer overrasket paa hende og reiser sig; i en temmelig kold Tone:)

Hvad feiler Dig, Mama?

Mistress Reed.

Jeg veed det ikke, men siden jeg har betraadt dette Værelse, føler jeg en Angst og en Uro, som om der truede mig en Ulykke.

Georgine (henkastende).

Ih, Gud bevares!

Mistress Reed (reiser sig).

Jeg siger Dig, Georgine, der ligger noget Ubyggeligt, noget Fjendtligt i denne Luft! Lad os tage bort, inden Ulykken er over os.

Georgine
(med et foragteligt Smiil).

Men, Mama — hvad er det for en Overtro?

Mistress Reed
(med Haanden paa Panden).

Det er ingen Overtro — jeg befinder mig ilde.

Georgine (til Francis).

Jeg beder Dem, vil De ikke kalde paa Tom; han skal bringe en Flacon til Mama.

Francis

(vender sig om mod Døren i Baggrunden og faaer Øie paa Jane.)

Ah, der er jo Nogen! — Vil De ikke være saa god ....

Jane

(der har kæmpet med sig selv træder nu nærmere; hendes Tone er beskeden, men fast).

Kan jeg tjene Dem, Mylady? saa befal over mig. Lord Rochester har paalagt mig at modtage Dem.

Georgine (stolt).

Virkelig? Det var meget artigt af Lorden. (Hun maaler hende med et foragteligt Blik.) Og hvem er De, hvem han har værdiget at give saadant et Hverv?

Jane.

Gouvernanten i Hans Herligheds Huus.

Georgine (haanligt).

Gouvernanten?

Mistress Reed

(der er faret sammen ved de første Ord af Jane, lytter til uden at have Mod til at vende sig om; endelig vender hun sig med Overvindelse om til hende og udstøder et Skrig.)

(En stærk Overgang i Musiken.)

Ah! jeg vidste det nok.

Francis

(seer forundret paa hende).

Georgine (forbauset).

Hvad er det?

Mistress Reed

(mellem Tænderne).

Den Forhadte er i min Nærhed.

Georgine (sagte).

Men saa fat Dig dog! jeg forstaaer Dig ikke.

Mistreſs Reed
(griber med en krampagtig Bevægelſe hendes Haand og trækker hende til ſig; (ſagte:)
Er Du blind? Seer Du ikke Jane Eyre?

Georgine
(kaſter et hurtigt Blik paa hende.)
Ja, ved Gud.

Mistreſs Reed (ſagte).
Hun vil gjøre ſin Ret gjældende imod os.

Georgine
(efter et Blik paa Jane).
Det vil hun ikke, hvis jeg kjender Jane Eyre ret.

Francis
(der med ſtigende Forbauſelſe har betragtet denne Gruppe, til Jane:)
Kjender De diſſe Damer, Miſs?

Jane
(rolig; hun ſeer paa Mistreſs Reed med et koldt Blik, og deres Øine mødes).
Nei Sir, jeg ſeer dem for første Gang.

Mistreſs Reed
(farer ſammen).

Georgine (ſagte).
Du har Ret — det er Jane Eyre!
(Muſiken ophører).

Francis (afſides).
Det er dog forunderligt! — Hvor de ſee forſtyrrede ud!

Syvende Scene.

De Forrige. Rowland.

Rowland

(elegant klædt; han seer munter ud, hilser Alle og synes en ganske Anden end tidligere).

Ah, min smukke Amazone, mine dyrebare Gjester. De har overgaaet alle mine Forventninger og derved røvet mig den Glæde at opfylde min Pligt imod Dem som Vert. Maa jeg byde Dem hjertelig velkommen! (De hilse Alle.) Der hviler en Sky paa Deres Pande, Lady Georgine, jeg vil da ikke haabe, at den truer mig. (Han griber hendes Haand.)

Georgine

(drager sin Haand til sig:)

Vist ikke, Lord Rochester! (Med et ironisk Smiil.) Jeg frygter kun for, at det gaaer ud over Deres berømte Mesrour, naar det rygtes i Grevskabet, at De red bort fra Clarens-House paa samme Tid som vi, og at vore stakkels Kjøreheste dog have indhentet den hurtigste Hest i England.

Rowland.

Deri er Mesrour mere uskyldig end dens Herre ....

Georgine.

Hvorledes? — De bekjender, Lord Rochester ....

Rowland.

Jeg bekjender, at jeg underveis faldt i Drømmerier, der ere mig fuldkommen nye, og at jeg derfor tvang uvilkaarlig det ædle Dyr til at gaae i Skridt.

Jane (afsides).

Ei, ei!

Georgine
(i en triumpherende Tone).

Det klinger jo næsten, som om man maatte nødes til at undskylde og tilgive Dem. (Hun rækker ham Haanden). Det gjør jeg ogsaa.

Rowland
(kysser hendes Haand).

De er altfor smuk, naar De er venlig, til at der længe tør være en Sky paa denne Pande. (Som om han pludselig erindrede sig Jane). Men jeg vil dog haabe, at man har modtaget Dem saaledes, at De ikke have savnet Verten.

Georgine
(trækker foragteligt paa Skulderen).

Hvem skulde have erstattet os Dem? Denne unge Person maaskee? Vi kjende hende slet ikke.

Rowland
(med et fortornet Blik til Jane).

Har hun ikke præsenteret sig for Dem?

Jane.

Jeg havde ingen Leilighed til det, Mylord.

Rowland
(præsenterer hende, i en let Tone:)

Miss Jane Eyre, Adeles Gouvernante.

Georgine (skarpt).

Adele? Ah, det er sandt, det er den lille franske Pige, som De for tre Aar siden bragte med fra Paris! Altsaa existerer denne lille Pariser-Harlekin endnu?

Rowland.

Ja, ganske vist.

Georgine
(med et tvunget Smiil).

Man har virkelig Grund til at spørge: existerer Det eller Det endnu paa Thornfield-Hall? thi, naar De er borte, er der ligesom syv Segl for Deres Slot; jeg troer, at Luften maa gjøre Regnskab for, hvor den kommer fra, inden den faaer Lov til at komme indenfor Nøglehullerne! Forresten troede jeg, at Miss Ellen Warner opdrog Deres lille Protegée?

Rowland.

Miss Eyre har været her i fem Maaneder.

Mistress Reed
(der er bleven Herre over sig selv, i en kold Tone).

Virkelig? — Hvori underviser hun Barnet?

Rowland (noget forundret).

Jhnu, i Sprog, Musik, kort Alt, hvad man fordrer af en Gouvernante. Miss Eyre maler endogsaa, og det meget bedre end Dilettanter i Almindelighed.

Georgine (stødt).

Dette Vidnesbyrd af Dem, der fordrer saameget, sætter mig virkelig i Forbauselse. Men Miss .... (Hun betænker sig.) Det er et forunderligt Navn, De har, som jeg har ondt ved at huske — hvor har De lært alle de Kunster?

Jane (tørt).

I Lowood-Stiftelsen, Mylady!

Georgine
(slaaer Øinene ned).

Mistress Reed.

Jeg har ikke vidst, at der i dette Vaisenhuus blev lært saadanne verdslige Ting; jeg har stedse hørt, at den fromme Doctor Blackhorst kun bibragte sine Elever Ydmyghed og Religion og lærte dem at arbeide.

Jane (tørt).

Det gjør han ogsaa, Mistress .... (til Rowland). Undskyld, Mylord, jeg har ikke den Ære at kjende Navnet paa denne Dame ....

Rowland

(bider sig i Læberne).

Ah, det glemte jeg — Mistress Reed.

Jane.

Mistress Reed kan være overbeviist om, at jeg i Lowood-Stiftelsen har lært Alt, hvad Doctor Blackhorst nogensinde selv har lært, og at jeg er den taknemmelig, der har skaffet mig denne Underviisning.

Rowland (leer).

Miss Eyre, De er meget nøisom. Jeg kjender ikke Deres Forhold, jeg veed altsaa ikke, hvorledes det er skeet; men saameget er vist nok, at den neppe har elsket Dem, der sendte Dem paa den Galei!

Jane.

Det troer jeg heller ikke, Mylord, men det har dog været en Velgjerning for mig.

Mistress Reed (afsides).

O, den Nedrige!

Georgine

(for at give Samtalen en anden Vending).

Men — det sætter mig virkelig i Forbauselse, at

De maler saa godt! (Truer smilende af Lord Rochester). Mon Lord Rochester ikke her er en Smule partisk ....

Rowland (tørt).

For Miss Eyre? Jeg veed ikke, hvad der skulde bevæge mig dertil! De skal selv dømme. (Han gaaer rask ind i sit Værelse).

Jane

(følger efter ham, frygtsomt:)

O, Mylord, jeg beder Dem ....

Rowland

(maaler hende med et strengt Blik).

Ingen Affectation, Miss Eyre! (Han gaaer).

Jane

(bliver staaende i Baggrunden og seer ned for sig).

Ottende Scene.

Francis. Georgine. Mistress **Reed. Jane.** Lidt efter **Rowland.**

Georgine

(sagte til Mistress Reed).

Finder Du det ikke forunderligt, at Lord Rowland gjør sig saamegen Umage for at overbevise os om, at denne Person har Talent?

Mistress Reed

(seer hen for sig).

Om hendes Talenter har jeg aldrig tvivlet.

Georgine (sagte).

Mama, Du forraader Dig?

Mistress Reed

(ligesom vaagnende af en Drøm, sagte:)

Vogt Dig, — denne Crocodille ligger ikke for Intet paa vor Vei.

Francis

(der har betragtet Jane med bestandig tiltagende Opmærksomhed, afsides:)

Hvad skal det sige? Hvad er der iveien med den Pige? der maa stikke Noget under.

Rowland

(kommer tilbage; han har Mappen fra første Akt i Haanden, gaaer hen til Bordet paa den høire Side, aabner den og siger:)

Naa, Lady Georgine! vil De engang see paa disse Ting — det er mærkværdigt nok for en Skolepige fra Lowood.

Jane

(gjør en uvilkaarlig Bevægelse, bønlig:)

Mylord! ....

Rowland

(med et vredt Blik).

Hvad vil De?

Jane

(seer ned for sig og staaer ubevægelig.)

Georgine.

Tillad, at jeg opsætter til imorgen at gjøre mig bekjendt med disse Mesterværker. Min Moder er ikke vel, og jeg selv trænger til Hvile.

Rowland

(lukker Mappen til og vender sig rask om til hende).

Hvad for Noget? De vil ikke komme ned i den store Sal, hvor Alt er beredt ...

Mistress Reed.

Jeg takker Dem, Mylord, det er forsilde for idag. Jeg er gammel, det var en lang Kjøretour, og jeg trænger til Søvn; der er desuden i dette Slot en Atmosphære, — som jeg først maa vænne mig til. Kom, Georgine.

Francis
(rækker Mistreſs Reed Armen).
Tillader De, Mistreſs, at jeg ledſager Dem.

Mistreſs Reed
(lægger ſin Arm i hans).
Tak, Sir! (Afſides:) Hun eller jeg — en af os maa vige Pladſen. (Hun gaaer langſomt bort med Francis.)

Rowland (til Georgine).
De forſmaaer altſaa mit Selſkab for i Aften, Lady Clarens? De er endnu vred paa mig.

Georgine
(med et coquet Smiil).
For i Aften behøver jeg kun Deres Arm for ikke at fare vild i dette fortryllede Slot; imorgen, naar vi have ſovet mange Ting ud, ville vi faae at ſee, om man endnu kan være vred paa Dem.
(Hun lægger ſin Arm i hans).

Rowland.
De er det ikke mere, det kan jeg ſee paa Deres Øine. (I en let henkaſtet Tone, idet han gaaer bort). Miſs Eyre, De kan gjerne gaae tilſengs — De har ikke mere at gjøre for idag.
(Han og Lady Georgine gaae ud af Døren i Baggrunden.)

Niende Scene.

Jane (alene).
(Hun har med Forbauſelſe og efterhaanden med ſynlig Uro fulgt Lord Rowlands Opførſel; hun trækker Veiret hurtigt, hendes Øine funkle, hun ſeer længe og taus efter ham).
For i Dag? .... Hvem veed .... maaſkee for beſtandig! Er det Lord Rocheſter? Er det den Samme, der i hele to Maaneder lod mig vente paa et Ord og

et Smiil? Er det denne mørke Charakteer, hvis Tanker forekom mig ligesaa indesluttede som en Skat, der ligger begraven i Jordens Skjød? (Hun ryster paa Hovedet). Det er ikke ham; eller ogsaa — er han forelsket! — Og det er Georgine, der har forvandlet ham! — Hvad for en Slange har jeg traadt paa, siden disse onde Spøgelser fra min Barndom igjen komme frem og vække alle mine onde Lidenskaber! — (Hendes Blik falder paa Mappen). Ah — mine Billeder! Nu kunde jeg... (Hun træder hen til Bordet og vil tage den, men farer pludselig sammen, lytter og lader Armene synke). Der er han allerede igjen! Hun har hurtig ladet ham gaae....

Tiende Scene.

Jane. Rowland. Sam.

Rowland

(i en alvorlig Tone til Sam, idet han træder ind).

Sørg for, at her er roligt i Slottet. Damerne trænge til Hvile. Jeg har seet Gratia Poole i Corridoren....

Sam (noget forlegen).

Det veed jeg Intet af, Mylord.

Rowland (strengt).

Jeg har seet hende, hvor hurtig hun end smuttede forbi — hvad gjør hun paa denne Tid her?

Sam.

Det er vel de Fremmede, der have lokket hende hid.

Rowland.

Det er Nysgjerrigheden, vil Du nok sige! (Med Eftertryk) Lad hende ikke gjøre sig skyldig i nogen For-

sømmelighed! sig hende det og jag hende op paa hendes Post.

Sam (gaaer bort).

Rowland.

(Idet han vil gaae hen til sin Dør tilhøire, faaer han Øie paa Jane; opfarende:)

Hvad gjør De her? (Han slaaer Armene overkors og betragter hende forstående). Jeg befalede Dem at gaae tilsengs, Miss Eyre — hvorfor har De ikke adlydt?

Jane

(seer ned for sig).

Jeg var ikke søvnig, Mylord.

Rowland.

Ikke søvnig? Det lader til, at De bliver her for at belure mig.

Jane

(vil give et heftigt Svar, men besinder sig og siger rolig:)

Har Mylord mere at befale?

Rowland

(i en ærgerlig Tone).

Nei.

Jane (hilser og gaaer).

Rowland

(efter hende).

Hør, det er sandt, hvad synes De om Lady Clarens?

Jane

(der bliver staaende uden at skjule sin Forundring).

Det veed jeg ikke endnu.

Rowland.

Ikke? — Da synes mig dog, at De saae længe nok paa hende.

Sam

(kommer ind igjen, bliver staaende i Baggrunden og hører forbauset til).

Jane.

Ja, jeg saae hende, men naar jeg skal sige, hvad jeg synes om en Dame, maa jeg vide, hvad hun er — ikke hvorledes hun seer ud. Godnat, Mylord!

(Hun gaaer rask ud af Døren i Baggrunden)

Rowland

(i Forgrunden).

Altid beholder hun det sidste Ord! Ikke et Haarsbred giver hun efter i sin fordømte Ydmyghed. (Han stamper med Foden). Jeg har aldrig kjendt en mere uudstaaelig Skabning! Hvem kan gjette, hvilke Tanker hun gaaer og bygger paa? Hvem har Nøglen til dette tillaasede Hjerte? Ikke engang Fornærmelser kan bringe hende til at tale. (Han vender sig for at gaae og opdager Sam). Sam! — Hvad vil Du her?

Sam

(der er bleven staaende i Baggrunden).

Jeg venter paa, at Eders Herlighed skal gaae iseng for at slukke Lysene. Det stormer dygtigt, Mylord, og man kan ikke være forsigtig nok.

Rowland

(trækker Veiret dybt).

Det stormer, siger Du? ja Du har Ret. Vinden tuder igjennem Kaminerne, det er en Musik, der er god, naar man skal til at sove. (Idet han gaaer). Fandt Du Gratia Poole?

Sam.

Nei, Mylord, hun er vist for længe siden deroppe.

Rowland (i Døren).

Og det fremmede Herskab?

Sam.

De ere Alle gaaet tilhvile.

Rowland.

Godt, det vil jeg ogsaa, (sagte) — hvis jeg blot kan! (Han gaaer ud af Sidedøren tilhøire).

Sam

(gaaer hen til Lysene og begynder at slukke dem).

Har man nogensinde hørt Mage? Hvis jeg ikke selv havde seet det, vilde jeg ikke troet det. Den stolte Herre indlader sig ordentlig i Samtale med saadan en Vaisenhusdreng! Hun siger ham imod uden at forandre en Mine, og naar han tager paa Vei, saa Andre baade ryste og bæve, gaaer hun rolig sin Vei og lader ham staae! (Han bliver staaende midt paa Scenen og folder Hænderne). Vi, der dog kjende hans Hemmelighed, vi skulde bære os saaledes ad .... ja, jeg troer, han kastede os paa Hovedet ud af Vinduet! — Hun maa kunne hexe, det er der ingen Tvivl om, og det kan aldrig tage nogen god Ende. (Fornøiet). Det er da min eneste Trøst! (Han har slukket alle Lysene indtil det allersidste, som han tager ud af Lysestagen). Hør, hvor Vinden larmer i Kaminen! Det vil blive en slem Nat for Gratia Poole. (Han standser, idet han gaaer bort). De sige dernede, at han vil gifte sig med den fornemme Lady. Hvis det bare var sandt, saa vilde hun nok snart gjøre kort Proces med denne Miss Eyre; men desværre, han gifter sig nok aldrig! (Han gaaer ud af Sidedøren tilvenstre).

(Musik under det Følgende).

(Mørk Nat. Scenen bliver tom i nogle Secunder. Man hører Vinden tude, men langt borte).

Ellevte Scene.

Jane (alene, seer forsigtig ind af Døren i Baggrunden og kommer derpaa frem).

Her er saa dødsstille, som om jeg var den eneste Levende i dette store Slot. (Hun bærer en lille Haandlysestage med et halvbrændt Lys, som hun holder Haanden for). Gud være lovet, at der Ingen har seet mig! (Hun gaaer hen til det lille Bord og sætter Lyset fra sig). Jeg var ikke fri for at være lidt bange, da jeg sneg mig herned, thi det forekom mig, at der svævede en mørk Skikkelse foran mig igjennem Corridoren og ligehen til hans Kammerdør. Det var vist min egen Skygge, der forskrækkede mig. — Hvor det er barnagtigt! (Hun seer sig søgende omkring). Jeg kan ikke sove, før jeg har reddet mine Billeder. (Hun opdager Mappen paa Bordet og flyver hen til den). O, der er den! lykkeligviis har han glemt den! — Og denne min Skat, min eneste aandelige Eiendom, vil han give tilpriis for hende! Hendes Øine, disse Dolke, der dræbte min Barndom, skulde hvile spottende paa den! Nei, jeg tager, hvad der tilhører mig. (Et heftigt Vindstød; hun tager Lyset fra Bordet og vender sig rask; ved denne Bevægelse slukkes Lyset i hendes Haand, — hun lader det forstrækket falde. Nat). O vee! Hvad er det? — Mit Lys gik ud! Hvor her er afskyeligt og uhyggeligt .... tys .... der kom igjen Nogen forbi Døren! ... (farer op) Men er jeg da fra Forstanden? ... Det forekommer mig, at Nogen føler sig for paa Væggen ude i Corridoren! ... Nu er det forbi .... Alt er stille ... Det har vel ikke været andet end Vinden .... ja det maa det have været ... hvad er ogsaa det for en Barnagtighed! Fordi et Vindstød fra Kaminen slukker mit Lys, overfalder der mig en

Gysen, saa at Haaret reiser sig paa Hovedet af mig — og i Lowood har Stormen dog saa tidt sunget mig isøvn. Fy skam Dig, Jane! hvis Adele bar sig saa barnagtigt ad, vilde jeg skjænde paa hende, og nu er mit Blod koldt som Is. (Hun føler sig for i Mørket og gaaer henimod Baggrunden). Narrestreger, jeg maa see at finde Vei gjennem de øde Gange op til mit Værelse! (Idet hun gaaer hen imod Døren i Baggrunden, hører man pludselig en hæs, spøgelsesagtig Latter, i to Repriser, som synes at fjerne sig. Jane bliver staaende som fastnaglet, og Mappen falder fra hende). Store Gud! der er igjen denne græsselige Latter! Gratia Poole! forfærdelige Fruentimmer! hvor tør Du saa skamløst drive dit dæmoniske Væsen her? Hører da Ingen uden jeg denne Lyd, der synes at stamme fra Helvede? (Hun lytter). Alt er igjen stille. Jeg hører ikke andet end mit Hjertes lydelige Banken!.... Jeg vover ikke at blive her, men ved Tanken om at gaae bort bliver mit Blod til Is. Hjælp mig herfra, Onkel! (Hun skjuler sit Ansigt og staaer som forstenet et Øieblik; derpaa løfter hun Hovedet). Hvad er det? hvad er det for en qvælende Damp, der pludselig omgiver mig! Det er Røg! (Hun skriger høit:) det er Ild! (hun vender sig mod Baggrunden) Ha, der igjennem Døren falder et klart Skin! (Hun styrter hen til Døren tilhøire, støder begge Fløiene op, og man seer ind i et Værelse, der er oplyst af et rødt Skin; Styer af Damp vælte sig frem). Døren til hans Kabinet staaer aaben! Det brænder hos ham! (Hun styrter ind i Værelset og forsvinder tilhøire; man hører hende raabe i forskjellig Afstand:) Mylord!... Mylord — Lord Rochester — vaagn, eller det ude med Dem! Hører De! Brand! Brand!

Rochester
(bagved Scenen).

Hvad er der?... Hvad skal det sige?... Lad mig i Fred!

Jane.

For Guds Skyld, saa vaagn dog! mand Dem op, hører De! Op! op!

(Skuepladsen bliver tom, det røde Skin i Baggrunden forsvinder under Dialogen bagved Scenen lidt efter lidt og slukkes tilsidst ganske, saa at der bliver ganske mørkt, da de Kommende træde ind).

(Musiken ophører).

Tolvte Scene.

Rowland. Jane.

Rowland

(i en kostbar Silkesloprok; Haaret hænger som vaadt om Ansigtet og Nakken; han er bleg og bedøvet; den ene Arm har han slynget om Janes Nakke, og Hovedet hviler paa hendes Skulder; han gaaer langsomt og med vaklende Skridt).

Jane

(har slynget den ene Arm om hans Liv for at understøtte ham, i den anden Haand holder hun en Solvstage med Lys; hun er bleg, men fast og energisk).

Herhen, Mylord! Her er Luften renere, og De er halvqvalt. (Hun fører ham hen til Chaiselonguen). Hviil Dem og see til at komme til Dem selv! Jeg skal kalde paa Folk. (Han sætter sig ned, hun vil gaae).

Rowland

(aander tungt).

Nei, nei, stille! Ikke en Lyd .... ikke af Stedet! (Han griber krampagtig hendes Arm). Vil De vække mine Gjester? ... Skal jeg blive til Fabel for hele Grevskabet?

Jane

(sætter Lysestagen paa Marmorbordet).

Men, Mylord, Ilden ....

Rowland.

Aa hvad, Ilden! Den Smule Ild i Sengegardinerne fik De jo dæmpet i et Øieblik ved at rive

dem af, og De har jo næsten druknet mig med Vandkanden.

Jane.

Jeg var nødt til det, Mylord, De var ellers levende brændt! De sov saa ubegribelig fast.

Rowland

(er efterhaanden kommen til sig selv).

Jeg var formodentlig bedøvet af Røgen. (Han besinder sig). Jeg havde kastet mig halvpaaklædt paa Sengen og læste. Søvnen overvældede mig, jeg maa have glemt at slukke Lyset, og saaledes har Flammerne...

Jane

(i en fast Tone).

Det Lys der, (hun peger paa det) er ufkyldigt; det brændte roligt ved Deres Hoved. Men Gardinerne ved Deres Fødder stod i Flammer, og Døren ud til Corridoren stod paa vid Væg.

Rowland (forbaufet).

Paa vid Væg? — saa har jeg forglemt at lukke den.

Jane.

Og en forbryderisk Haand har villet benytte sig deraf til Deres Undergang.

Rowland

(lader Hovedet synke).

Ja, ja, saaledes maa det vel være! Men.... hvem skulde.... (Han seer paa hende). Hvem, tror De, har begaaet saadan en Forbrydelse?

Jane.

Gratia Poole, Mylord.

Rowland

(synes at aande friere).

Ja, ja, Gratia Poole?

Jane (med Afsky).

Dette Fruentimmer, der leer saa græsseligt, forekommer mig en sand Djævel.

Rowland

(i en spøgende Tone for at skjule sin Bevægelse).

Det er muligt! Derfor er De en sand Engel, Jane Eyre, thi uden Dem var jeg virkelig brændt op!... Naa, vær nu fornuftig og ti — hvis De er istand dertil — med denne dumme Historie! forraad mig ikke for mine Gjester!

Jane

(seer forundret paa ham).

Naar De befaler det, tier jeg.

Rowland (bydende).

Jeg befaler det, Miss! — (Mildere). Lover De mig ogsaa, at De ikke vil efterspore denne Sag — at sige, hvis Deres Nysgjerrighed tillader Dem det.

Jane (alvorlig).

Jeg er ikke nysgjerrig, og jeg vil ikke efterforske Noget — men, (hun seer fast paa ham) skal denne Qvinde da ikke straffes?

Rowland (tort).

Det bliver min Sag.

Jane

(tager sit Lys op fra Gulvet, tænder det ved det brændende og siger i en tør Tone:)

Godt, Mylord! (Vil gaae).

Rowland.

Endnu Eet! Hvad søgte De egentlig her paa denne Tid?

Jane
(befinder sig pludselig og tager sin Mappe).
Mine Billeder, Mylord.

Rowland (overrasket).
Saa? — Hm! De vil altsaa ikke overlade mig dem?

Jane.
Jo Dem — men ingen Anden.

Rowland.
Ei! — Lady Georgine maa altsaa ikke see dem?

Jane.
Ganske rigtigt, Mylord. (Hun vil gaae).

Rowland
(afsides og næsten munter:)
Det var da løierligt! (Efter nogen Kamp tilføier han) De gaaer uden at række mig Haanden! I den Grad har jeg altsaa krænket Dem i Aften?

Jane,
(standser, men vorer sig ikke af Pletten).

Rowland
(næsten bydende).
Naa, ræk mig nu Deres Haand og vær ikke saa trodsig.

Jane
(gaaer rolig hen til ham og rækker ham Haanden).
Her er den, Mylord!
(Musik til Aftens Slutning).

Rowland
(griber hendes Haand først med den ene, saa med begge Hænder og siger med Varme:)
See saa! Jeg takker Dem, Jane Eyre.

Jane

(drager langsomt sin Haand til sig).

Ingen Aarsag, Mylord, jeg er jo ingen Hedning, der lader sine Medmennesker indebrænde, naar en Skaal Vand kan frelse dem. Men De har et Par Gange givet mig Skyld for, at Mesrour styrtede med Dem, — nu kan vi altsaa være qvit, Mylord!

Rowland

(seer paa hende med et brændende Blik).

Det ere vi forlængesiden — det maa De dog have følt, tænker jeg. (Han griber rask hendes venstre Haand, holder den fast i sin og lægger Armen om hendes Skulder).

Jane

(farer sammen og staaer ubevægelig).

Rowland.

Du lille Pige, Du har jo Mod som en Mand og Takt som en Qvinde! Mine Pulse hamre, og jeg vædder paa, at Blodet ikke ruller en Smule stærkere i i hendes Aarer, saalidt ligger der hende Magt paa, at hun har frelst mig.

Jane

(sænker pludselig Hovedet og vil trække sin Haand til sig).

Rowland

(farer sammen, uden at slippe den).

Hvad for Noget!... Hvad er det?... Ja, ved Gud... banker der ikke en Puls i hver af hendes Fingerspidser!... Lyset zittrer i hendes Haand!... (jublende) hendes Blod er ærligere end hendes Ansigt, det forraader hende!

Jane

(river Haanden til sig med Magt).

Godnat, Mylord! (Hun styrter ud gjennem den mellemste Dør i Baggrunden).

Rowland
(strækker Armene ud efter hende).

Lille Skolepige — Du er farligere, end Du selv veed af! Jane Eyre, jeg frygter meget for, det havde været bedre for Dig, at Du før havde ladet mig brænde! (Han gaaer ind i sit Værelse).

Tæppet falder hurtig.

Fjerde Act.

(En stor Sal, prægtigt meubleret. Tilhøire og venstre i Forgrunden smaa Divaner med Smaaborde foran. Noget længere tilbage ligeledes Divaner og Lænestole i broget Uorden, som det er Skik og Brug i engelske Selskabsværelser. En Glasdør og to Vinduer i Baggrunden, der vende ud til en Terrasse, som er besat med Aloer; nogle Trin føre fra Terrassen ned i Haven. Et venligt Landskab udbreder sig i det Fjerne. Mellemdøren er lukket. I Baggrunden tilhøire staaer der en Buffet med Kopper og Sølvkar.)

Første Scene.

Rowland. Georgine. Mistress Reed. Francis. Oberst Clawdon. Edward Harder. Lady Clawdon. Jane. Adele. Sam.

(Damerne ere i elegant Formiddags-Toilette. En Tjener og Sam gaae omkring med Præsenteerbakker og modtage Kaffekopperne fra Gjæsterne.)

Sam

(bringer de tomme Kopper til Jane, der stjænker i dem; da der anden Gang bliver serveret, tager ingen af Gjæsterne Noget).

Georgine

(bladrer i et stort Album, der ligger foran hende paa Bordet).

Dette indiske Album henrykker mig. Billederne ere sagtens af Dem selv, Lord Rochester?

Adele

(sidder pyntet med en lille Skammel ved hendes Fødder).

Rowland

(læner sig paa Sophahjørnet henimod hende).

Der er Alt efter Naturen, Lady Clarens!

Georgine.

Det er mig en Gaade, at De efter et saa langt Ophold i dette vidunderlige Land igjen kan finde Dem i vort kolde England. Der lever, dufter, gløder jo Alting — rigtignok siger man, at der i Indien lurer en Slange bag hver Blomst.

Rowland (smilende).

Troer De da, at der ikke ogsaa findes den Slags Kreaturer i England?

Georgine.

Idetmindste skjule de sig ikke bag Blomster. (Hun træder hen til Edward, med hvem hun taler sagte.)

Mistress Reed

(der arbeider paa et Broderi og undertiden kaster et lurende Blik paa Rowland og Georgine.)

Men desto oftere bag Bøger!

Rowland.

Hvorledes mener De?

Mistress Reed (med Bitterhed).

Jh nu, der gives en Art Slanger, der snige sig ind i store Huse, hvor de snoe deres Bugter, og hvorfra det er vanskeligt at fortrænge dem, naar man først har ladet dem bygge Rede.

Rowland

(lader som han ikke forstaaer hende).

Ei, ei! til hvilken Classe høre disse Reptilier?

Mistress Reed.

Til Opdragernes og Gouvernanternes, der ere saameget farligere, som de indpode deres Gift i den Ungdom, der betroes til dem.

Jane

(i en høihalset graa Silkekjole, der er simpel og klædelig, seer fast paa Mistress Reed).

Rowland.

Hm, De har vel gjort denne sørgelige Erfaring paa Dem selv?

Mistress Reed (noget forlegen).

Hvorledes mener De det, Lord Rochester?

Rowland.

Nu jeg mener, at kun egen Erfaring kan berettige til at udtale en saa haard Dom.

Lady Clawdon.

Men Mistress Reed har Ret. Man kan ikke være forsigtig nok i Valget af Opdragerinder.

Adele

(der sidder og hører opmærksomt til, idet hun betragter Georgine med Beundring).

Jeg har en rigtig rar og velsignet Gouvernante, ikke sandt, Rowland?

Rowland

(i en tør Tone).

Det har Du.

Adele

(springer op og klynger sig til Georgine).

De har vist ogsaa havt saadan en god og rar Miss Jane til Gouvernante, siden De selv er saa smuk. Jeg bliver ogsaa saaledes, ikke sandt?

Georgine

(skyder hende bort fra sig).

Fy Barn, Du krøller jo min Kjole! Gaa Din Vei! — Apropos, dyrebare Lord, jeg troede bestandig, at De ikke holdt synderlig af Børn.

Rowland

(strækker Haanden ud efter Adele, der staaer ganske forbløffet, og drager hende hen til sig).

Det gjør jeg ikke heller.

Georgine.

Hvad bevægede Dem da til at tage Dem af denne Pariserdukke? Hvor har De opsamlet hende?

Rowland

(mildt, til Adele).

Gaa hen til Miss Eyre, mit Barn.

Adele

(gaaer slukøret hen til Jane og kaster sig grædende i hendes Arme).

Rowland.

Jeg har ikke opsamlet hende, jeg har arvet hende, ligesom jeg har arvet dette Slot, mine Haver, min Park — (han kaster et Blik paa Jane, der er kjærligt beskjæftiget med Barnet), og jeg er veltilfreds med det Altsammen.

Georgine

(bider sig i Læberne; hun søger at give Samtalen en anden Vending).

Deres Park, Mylord, er det mest Fortryllende man kan tænke sig — den maa om Sommeren være et sandt Paradis.

Rowland (sarkastisk).

Ja, og det uden Slanger!

Georgine (spids),

Mener De det? Ja, hvem veed! — Men vist er det, at disse himmelhøie Trægrupper, denne prægtige

Flod og dette gamle Slot med sine Taarne have et yderst romantisk Præg. De sex Dage, vi have tilbragt her, ere forsvundne som en Drøm.

Rowland (galant).

Jeg vil ønske, at De maa kunne sige det Samme om endnu mange flere.

Georgine (omt).

O, det vil vist ikke være saa vanskeligt — thi De veed altid at berede os nye Overraskelser. Hvad har De idag for?

Rowland.

Ak, desværre, idag har jeg saamange Forretninger, at jeg maa bede Dem undskylde mig, idetmindste for nogle Timer. Lord Clawdon har lovet mig at gjøre Honneurs for mig saalænge og at føre Selskabet hen til det gamle Abbedi. Det hører med til mine Besiddelser og er blevet opført af Henrik den Ottende.

Georgine.

Ih, det er jo herligt! Og Lord Clawdon eskorterer os?

Francis og Edward (levende).

Det vil vi Alle!

Lord Clawdon

(der ved et lille Bord spiller Schach med Francis, siger sarkastisk, idet han gjør et Træk:)

Mylady maa desværre nøies med os.

Georgine (leende).

O, jeg vil bestemt slet ikke savne Nogen af dem, naar jeg først kommer til at tænke paa Henrik den

Ottende: De maa nemlig vide, at han er en af mine Yndlinger, og at jeg har en umaadelig Respekt for denne geniale Tyran.

Francis
(haanligt, idet han trækker).

Lady Clarens er vist utrøstelig over, at han er gaaet til sine høisalige Forfædre, ellers var hun maaskee istand til at ægte ham.

Jane
(staaer op og gjør Mine til at bortfierne sig).

Rowland
(tilkaster hende et befalende Blik og vender sig derpaa til Georgine).

Det havde Lady Georgine ikke gjort.

Jane
(sætter sig igien og bøier Hovedet).

Georgine (levende).

Hvorfor ikke det? Jo ganske vist! thi var Henrik den Ottende end noget tyrannisk, saa var han dog en Mand.

Mistress Reed
(har uafladelig betragtet Rowland forskende og kun taget lidt Deel i Samtalen).

Gud bevare Dig for en saadan!

Georgine.

Hvorfor det, Mama? Jeg er nu engang saaledes; efter min Smag er en Mand høist ubetydelig, naar han ikke har idetmindste lidt af en Djævel i sig.

Lord Clawdon og Edward (lee.)

Francis
(med et skarpt Blik paa Rowland).

O, det vil ikke mangle!

Lady Clawdon
(meget alvorlig).

Ei, ei!

Rowland
(kysser Georgine let paa Haanden).

Bravo! (Hans Blik flyver hen til Jane).

Jane
(sidder ubevægelig uden at see paa ham).

Georgine
(bliver bestandig mere levende).

Paa min Ære, jeg er inderlig led og kjed af disse Dandyer i vore Dage — disse stakkels vindige Skabninger, der anvende saa megen Omhu paa deres Maaneskinsansigter, deres hvide Hænder og deres tynde Tailler, som om en Mand overhovedet havde Noget at gjøre med Skjønhed, som om den ikke var Qvindens eneste Forret, hendes Medgift, hendes naturlige Arvelod! Et hæsligt Fruentimmer er et Brændemærke paa Skabelsens Pande — men en Mand er altid smuk, naar hans Devise blot er: Kraft, Aand og Ære.

Rowland
(har igjen kastet et hurtigt Blik paa Jane, der synes at sidde ganske udeltagende).

Det er en smuk Tanke, Lady Georgine.

Georgine (reiser sig).

Jeg er smuk, det veed jeg, og jeg har Ret til at være det; naar jeg gifter mig engang igjen, vil jeg have en Støtte i min Mand og ingen Medbeiler — han skal ikke dele sin Tilbøielighed mellem mig og den Skikkelse, han seer i sit Speil; der skal for ham kun være een Skjønhed til, og det er min! Har jeg ikke Ret, Rochester?

Rowland
(griber hendes Haand).

De har Ret! Men kun en Qvinde som De kan tænke og fordre Sligt.

Francis (afsides).

Ved Gud, hun fortjener den Straf, der venter hende.

Sam,
(der har været borte, er igjen traadt ind og hvisker Noget til Jane).

Jane (nærmer sig).

Mylord, Vognene ere forspændte.

Rowland.

Saa beder jeg Damerne at skynde sig med Deres Toilette, thi Veien er ikke kort, De har meget at see, og jeg venter Dem ved Middagsbordet.

Georgine.

O, vi skal snart være færdige. Kom, Mama.

Mistress Reed
(reiser sig).

Jeg maa undskylde mig, thi jeg er bange for den angribende Foraarsluft.

Georgine.

Du er vist den Eneste, der undskylder sig. Hvem følger med?

Lady Clawdyn. Lord Clawdon. Francis.
Edward.

Vi Alle!

Georgine.

Ah, det vidste jeg nok! Lad os da komme afsted og forsøge, om vi kan more os uden vor Vert.

Rowland.

Det vil lykkes Dem kun altfor godt!

Georgine

(halv sagte, med et meget sigende Blik).

Hvem veed!

(Idet hun vender sig for at gaae, bemærker hun, at hendes Skobaand er gaaet op).

O vee, mit Skobaand er gaaet op.

Francis

(med et Blik paa Rowland).

Hvem er den lykkelige Ridder, der faaer Lov til at binde det?

Georgine,

(der med et forventningsfuldt Blik har seet paa Rowland, siger, efter en lille Pause, i en stødt Tone).

Ingen af Dem, mine Herrer, De ere hverken værdige til at løse mit Skobaand eller til at binde det!

(Hun stryger Lokkerne tilbage og vinker ad Adele).

Kom herhen, Du lille Dukke, og gjør din Pligt.

Adele

(kommer frem og seer paa hende).

Hvad skal jeg?

Georgine (utaalmodig).

Hvad Du skal? Binde mit Skobaand!

Adele

(ryster paa Hovedet).

Det gjør jeg ikke.

Rowland (opfarende).

Adele! — Adlyd!

Adele.

Nei — hun er kun smuk, men slet ikke god, jeg gjør det ikke.

Rowland

(forstenet med et Blik paa Jane).

Hvad skal det sige?

Mistress Reed (koldt).

Det er Miss Eyres Opdragelsesmethode.

Georgine

(maaler Jane med et langt Blik).

Ydmyghed har hun i al Fald ikke lært af hende.

Rowland (mort).

Det lader til det!

Jane

(i en bestemt Tone og med et fast Blik paa Mistress Reed).

Jeg har kun i fem Maaneder havt med Adele at gjøre, og De veed, Mistress, at en forsømt Opdragelse ofte kræver Aar for at rettes. (Til Georgine). Tilgiv Barnet og tillad mig at oprette hendes Feil.

(Hun lægger sig rask ned paa det ene Knæ og binder Baandet).

Sam

(giver sin ondskabsfulde Glæde tilkjende).

Rowland

(gjør en Bevægelse, som om han vil holde hende tilbage; han slaar Armene overkors, trækker Veiret tungt og vender Øinene bort, som om han ikke kan taale dette Syn).

Georgine

(er saa overrasket, at hun ikke tænker paa at forhindre hende).

O, De er altfor god, Miss!

Jane

(staaer op, bøier sig, tager Adele ved Haanden og gaaer lidt tilbage med hende; i en alvorlig Tone).

Gaa op paa dit Værelse, Adele.

Adele

(gaaer med bøiet Hoved ud af Sidedøren tilhøire).

Georgine

(sagte til Rowland).

Nu, strenge Hersker, det maa man lade Dem, at De har dresseret Deres Slange fortræffeligt! man

kunde næsten blive bange for Dem .... hvis .... man holdt mindre af Dem!

Rowland

(har ondt ved at beherske sig).

De er altfor god ....

Georgine

(i en bebreidende Tone).

O, Rochester!

Francis

(har imidlertid taget et Lommetørklæde i Sophaen og rækker det til Georgine, idet han træder tæt hen til hende).

Det er Deres Tørklæde, Lady Clarens. — Mylord vil tillade, at jeg allerede her begynder min Ridder-tjeneste. (Han rækker Georgine Armen, som hun modtager, efter at hun forgjeves har ventet paa, at Rowland skulde gjøre nogen Indvending). Jeg haaber, at De ikke skal behøve alene at underholde Dem med Henrik den Ottende, Mylady.

Rowland

(rækker Lady Clawdon Armen og gaaer ud med hende gjennem Sidedøren tilhøire; de Øvrige følge efter).

Francis (sagte).

Ogsaa dette Slot har sin hemmelige Historie, som det ikke vil være uden Interesse for Dem at blive bekjendt med.

Georgine

(seer overrasket paa ham).

Francis (vedbliver høit).

Vognene vente, lader os ile!

Georgine

(berører, idet hun vender sig, med Armen Mistress Reed, der ligeledes har reist sig for at gaae).

Farvel saalænge, Mama!

(Hun gaaer foran med Francis, Edward følger, Lord Clawdon og Mistress Reed ere de Sidste; han byder hende Armen, men hun afslaaer den høfligt; han følger med de Øvrige, og de gaae Alle bort gjennem Sidedøren tilhøire).

Mistress Reed

(følger langsomt efter; idet hun kommer forbi Jane, bliver hun pludselig staaende uden at see paa hende; hun kæmper med sig selv, vender sig derpaa om og siger koldt).

Jane Eyre, jeg maa tale med Dem.

(Musik).

Jane

(farer sammen, idet hun tiltaler hende).

Med mig?

Mistress Reed.

Vil De indfinde Dem her, naar Alt er roligt i Slottet?

Jane

(seer roligt paa hende).

Det skal jeg.

Mistress Reed

(gaaer langsomt ud gjennem Sidedøren tilvenstre).

Godt.

Jane

(seer stift efter hende).

Hun vil tale med mig, mig? Hvad vil hun mig? Ere vi To endnu ikke færdige med hinanden? (Hun lægger Haanden paa Panden). At jeg dog ikke kan finde nogen Opløsning paa hiin skrækkelige Nats Gaade! Gratia Poole gaaer endnu omkring her som sædvanlig — hvilken Ret har hun til hans Overbærelse? Frygter han denne mørke Skikkelse .... hvad for en Hemmelighed, der skyer Lyset, indesluttes i dette Slot, eller rettere i Rochesters Bryst? .... O! (Hun presser Haanden imod Brystet) nu veed jeg det jo .... Georgine behersker ham ganske .... han fandt sig i at see paa min Ydmygelse og rørte ikke en Haand for at afværge det .... rolig .... rolig, forpinte Hjerte .... Du har jo ikke engang Ret til at briste.

(Musikken ophører).

Anden Scene.

Jane. Adele.

Adele

(stikker Hovedet ind af den Dør, hun gik ud af, seer sig ængstlig om og iler derpaa stjælvende hen til Jane, hvem hun omslynger grædende).

O, Miss Jane, frels mig!

Jane

(seer mildt bebreidende paa hende).

Adele, befalede jeg Dig ikke at gaae op paa dit Værelse?

Adele.

O, De maa ikke være vred! — Sam holdt mig tilbage! Han tog mig ind med sig i Værelset hernedenunder og truede mig med, at Rowland vilde spærre mig inde i det østlige Taarn, fordi jeg havde været uartig imod hans Elskede.

Jane

(smertelig berørt, gjør Vold paa sig for at sætte sig).

Sam er et ondskabsfuldt Menneske; vær Du blot rolig, Lord Rochester er ingen Tyran, det veed Du jo. Græd nu ikke.

Adele

(tørrer sine Øine).

Ja — men Sir Francis Tjener sagde dog, at Rowland spærrede alle de Folk, han er vred paa, ind i Taarnet, ligesom sin Lady!

Jane (farer sammen).

Hvorledes — Hvem?

Adele

(sagte og hemmelighedsfuldt).

Sin Lady! Han sagde, at det vidste jo alle Mennesker, at Rowlands Lady sidder fangen i Taarnet.

Jane
(i en bestemt og bydende Tone).

Det er Noget, Du aldrig maa gjentage, Adele, thi det er en Løgn. Tys .... der er han!

Adele (bønlig).

Er det Rowland? .... O, saa kom med, jeg er saa bange! (Hun løber gjennem Glasdørene ud i Haven).

Jane (følger efter).

Men saa hør dog.

Tredie Scene.

Rowland. Jane.

Rowland (møder hende).

Er De her endnu, Miss Eyre, vil De ikke kjøre med?

Jane
(igjen fuldkommen rolig).

Jeg blev tilbage for at bede Dem, Mylord, om at fritage mig. Adele maa blive hjemme — det er en Straf, hun har fortjent; men jeg overlader ikke gjerne Barnet til sig selv, naar det har feilet.

Rowland
(seer forskende paa hende).

Og saa tænker De vel, at jeg ikke har nogen Ret til at lægge Beslag paa Dem for mine Gjester, og at De allerede har gjort nok for dem.

Jane.

Jeg veed idetmindste, at jeg ikke vil blive savnet der, og for Adele er jeg nødvendig.

Rowland
(i en halvtbebreidende Tone).
For Adele? Hm .... For Ingen ellers?

Jane (hurtig).
O jo, for den stakkels Mistress Harleigh, paa hvem Byrden hviler i dette Øieblik.

Rowland.
For Ingen ellers?

Jane (rolig),
For Ingen, Mylord.

Rowland
(vender sig uvillig bort).
Og .... De har Intet at sige mig?

Jane.
Nei, Mylord.

Rowland.
Intet at spørge mig om, Jane Eyre?

Jane.
Jeg vil aldrig spørge Dem om Noget; thi jeg veed, at De vil sige mig, hvad jeg behøver at vide, uden at jeg spørger, og at jeg med alle mine Spørgsmaal dog ikke vilde faae at vide — hvad De selv vil fortie.

Rowland.
De er meget spidsfindig, Jane Eyre; og dog er der et Spørgsmaal, der siden hiin Nat, bestandig svæver paa Deres Læber — og som De har Ret til at faae besvaret — (utaalmodig) hvorfor spørger De da ikke? Lønner det ikke Umagen? Er De ikke en Qvinde og altsaa nysgjerrig, siden De ikke vil vide, hvorfor

man vilde indebrænde mig — eller har De maaskee glemt hiin Nat?

Jane.

Hvis jeg sagde ja, saa løi jeg, Mylord, og jeg lyver aldrig.

Rowland (mørk).

De vil altsaa ikke spørge, og De har Intet at sige mig — (han seer hende fast i Øiet) slet Intet?

Jane.

Nei. Ikke nu, maaskee senere.

Rowland.

Senere! Ja saa? Men hvis jeg nu sagde Dem ....
(han standser, gaaer et Par Skridt og træder pludselig hen foran hende)
hvad vilde De vel sige, hvis jeg ganske pludselig giftede mig?

Jane
(uden at forraade nogen Bevægelse).

Jeg vil sige, at det gjorde De Ret i, Mylord.

Rowland.

Saa? Og det vilde være Dem ligegyldigt?

Jane.

Nei, Mylord! Jeg vilde glæde mig, hvis De blev lykkelig.

Rowland
(seer næsten smertelig paa hende).

Virkelig? (Han kæmper med sig selv). Hør, Miss Eyre .... De .... (han fatter sig og siger i en tør Tone) De kan gaae.

Jane
(boier Hovedet rolig og gaaer).

Rowland
(stamper rasende med Foden).

Hun gaaer! Ikke et Ord! Ikke et Blik forraader hendes Indre! Denne Sphinx kan gjøre mig rasende!

Fjerde Scene.

Rowland. Judith
(kommer ind af den Dør, Jane gik ud af).

Rowland.

Ah, er det Dem Tante! Ere mine Forpagtere der?

Judith
(er meget oprørt, men søger at beherske sig).

Nei, Mylord; men jeg er her og ønsker at tale et Par alvorlige Ord med Dem.

Rowland (forundret).

O ho! Det klinger jo meget alvorligt; men jeg har vigtigere Ting for end at høre paa Dem, Tante.

Judith.

Det troer jeg neppe! De veed bedst, om jeg nogensinde har viist Lyst til at trænge ind i Deres Hemmeligheder eller til at give Dem Raad — De kan derfor begribe, at jeg maa have en væsentlig Grund, naar jeg nu gjør begge Dele! — Vil De høre opmærksomt paa mig. — Da De efter Deres Broders Død tiltraadte Deres Arv, da De strax efter befalede, at de lyse Værelser i det østlige Taarn skulde sættes i Stand til en Gjest, og da De derpaa i en mørk Nat pludselig bragte et tilsløret Fruentimmer hertil og befalede, at Gratia Poole udelukkende skulde opvarte

hende og sørge for hendes Fornødenheder: da aabnede jeg aldrig min Mund til et Spørgsmaal. De befalede mig ikke at forraade, at denne Dame var her, og aldrig at efterspore hendes Skjæbne — jeg adlød taus, jeg bevarede Deres Hemmelighed saa trofast, som om den kunde være min egen. Har jeg gjort det eller ikke?

Rowland (utaalmodig).

De gjorde Deres Pligt.

Judith.

Det gjorde jeg uden at vredes over en saadan Mangel paa den Tillid, som en gammel Paarørende i Deres Huus vel kunde have fortjent! — Mine Nætter bleve forstyrrede af den vanvittige Latter, der gjenlød i det øde Slot, og om Dagen har jeg havt nok at gjøre med at holde de Andres Nysgjerrighed i Tømme — De har aldrig hørt mig beklage mig derover, Lord Rochester! — Men nu modarbeider De mig selv og giver selv den Hemmelighed til Priis, som jeg saa ængstlig har vaaget over — De slipper en heel Skare unyttige Gjester ind i Slottet ....

Rowland.

Jeg var nødt til engang igjen at aabne mit Huus for mine Naboer, hvis jeg ikke selv vilde give de taabelige Rygter Næring, der snige sig omkring i Grevskabet.

Judith
(i en bestemt Tone).

Og jeg kommer for at sige Dem, at Rygterne snart ville forvandle sig til Visshed. Forrige Nat hørte Gratia Poole Nogen røre sig i Taarnet, og da hun

aabnede Døren, laa der en fremmed Tjener udenfor, som sagtens havde ligget paa Luur der hele Natten. Han løb, da han saae hende; men imorges hørte Lea i Kjøkkenet de fremmede Tjenestefolk fortælle hinanden Historier, som jeg ikke gider gjentage! Det bør De vide, Lord Rochester, thi De skal ikke bebrejde mig for at have forraadt Deres Hemmeligheder, naar det er Dem selv....

Rowland (afbryder hende).

En saadan Bebrejdning har De ikke at befrygte af mig, Tante Judith, thi man kan ikke forraade — hvad man ikke veed!

Judith
(vender sig krænket bort).

Rowland (godmodig).

Giv Dem tilfreds, Tante; jeg veed jo, at De er god og fortræffelig, og at mit Huus hos Dem er i gode Hænder, og De veed ogsaa, at jeg er Dem taknemmelig derfor!

Judith (bryder ud).

Det er De ikke, Lord Rochester, De troer, at Alt er afgjort med Penge; men hvad bryder jeg mig derom? Jeg trængte til et Hjerte i min glædeløse Alderdom, til et muntert Øie, der ligesom et Solglimt kunde opklare dette mørke Huus — det havde jeg fundet, og jeg levede op paany! Men nu jager De Jane Eyre bort, og jeg skal igjen være alene og forladt. (Hun kæmper med sine Taarer). Det er formeget for mig — det er grusomt, og det er Dem ikke værdigt.

Rowland (forundret).

Hvem siger Dem, at jeg vil jage Miss Eyre bort? jeg tænker ikke derpaa!

Judith.

De tænker ikke derpaa? Ja — saa tænker Jane Eyre paa det.

Rowland
(vender sig rask om til hende).

Det vover hun ikke!

Judith.

Hun vover det ikke? Vil man see! Har jeg ikke sagt Dem den første Dag, De kom, at det er ikke godt at experimentere med Charakterer? Gud veed, hvad De har for med den ulykkelige Skabning! De lader hende kalde, naar hun mangler en Morgen ved Frokosten eller en Aften ved Theebordet, og naar hun saa kommer, lader De, som om hun slet ikke existerer, og seer rolig paa, at denne hoffærdige Lady lader det englelige Væsen binde sit Skobaand! Den ondskabsfulde Sam har fortalt mig det Hele! Jeg vilde trøste hende, da jeg nu nylig mødte hende der udenfor — hun saae slet ikke mig — men jeg saae ...

Rowland (rask).

Hvad saae De?

Judith.

.... At hun var saa bleg som et Lig, og at Taarerne styrtede i Strømme ned ad hendes Kinder. Saa vidste jeg nok! De har villet bøie Jane Eyre, men det er ikke lykkedes Dem! Hun gaaer! Tro De mig, jeg kjender denne stolte og stintfølende Sjæl!

Hold hende tilbage for det stakkels Barns Skyld, for Deres egen Skyld!

Rowland
(bekæmper sin Bevægelse).
Har De nu besørget Deres Ærinde?

Judith
(seer fortornet paa ham).
Mit Ærinde? ... Kunde De virkelig troe ... o hvor uværdigt tænker De ikke om mig og den ædle Pige! Jeg beklager Dem, at De ikke længer kan forstaae en Sjæl som Jane Eyres? Lad De hende drage bort. Dette Huus, som Forbandelsen tynger paa, er ikke noget Hjem for hende — og hvis jeg har sagt Dem Noget, der ikke behager Dem, saa lad De mig kun følge med. Jeg gaaer gjerne! Een Velgjerning vil jeg dog endnu bevise den stakkels Jane Eyre; hun græder for Deres Skyld, det veed jeg, fordi hun betragter Dem som et høiere Væsen — men jeg vil gjøre min Pligt og fortælle hende, at Lord Rochester ikke fortjener hendes Taarer. Det vil maaskee gjøre hende Adskillelsen lettere. (Hun gaaer hurtig bort.)

Rowland
(raaber efter hende).
Judith — hvad vil De gjøre? (Hun standser). Nei!

Judith
(bliver staaende forventningsfuld i Døren).

Rowland
(i en bestemt og bydende Tone).
Gaa, og gjør som De behager!

Judith
(iler heftig bort).

Rowland.

Lad saa være! Lad kun Slaget falde! Det er bedst saaledes! .... maaskee det dog vil lære hende at tale. (Han gaaer ud af Døren i Baggrunden).

Femte Scene.

Mistress Reed

(kommer ind af den samme Dør, hun gik ud af. Seer sig omkring).

Hun er her ikke endnu. (Hun gaaer op og ned ad Scenen.) Hun lader vente paa sig. (Hun lægger Haanden paa Panden som i en Feber.) O! .... det er en tung Gang at skulle gaae hende imøde! Men jeg maa, jeg maa! .... Jeg kan ikke udfinde, hvad det er for et Forhold, der er mellem hende og Rochester, men jeg føler, at der er et Forhold, og jeg kan ikke dele Georgines taabelige Tillidsfuldhed, saalænge denne Slange trænger sig imellem ham og vor Lykke. (Feberagtig) Med hvilken Stolthed hun ydmygede sig for Georgine! .... O, hun er meget farlig! .... (Pause). Jeg veed, at hun hader mig, men Had imod Had! jeg vil tale uforbeholdent med hende.

Sjette Scene.

Jane. Mistress **Reed.**

Jane

(bleg, men rolig og blid som En, der har fattet sin Beslutning).

De har befalet, Mistress Reed ....

Mistress Reed

(i en blid Tone).

Vil De træde nærmere? .... Vi ville møde hinanden uden Hykleri. Tiden har ingen Magt over

Charakterer som vore. Vi have hadet hinanden, vi hade hinanden endnu og ville vedblive at hade hinanden. Forstillelse vilde være uværdig imellem os og kun gjøre os foragtelige i hinandens Øine.

Jane (rolig).

De hader mig, Mistress Reed og vil desværre hade mig bestandig; men det er urigtigt af Dem at sammenstille Deres og min Charakteer. De er en Kone tilaars, der holder fast ved Deres eengang fattede Fordom, selv naar De indseer, at den er ubillig. Jeg derimod var dengang saa ung ....

Mistress Reed.

De er den Samme som tidligere; De er bleven ældre, men De har endnu det samme blege og uhyggelige Ansigt, de samme mørke Øine, der bestandig forfulgte mig og Mine med deres onde Blik! O, hele denne frygtelige Tid maner dette stumme Ansigt igjen frem for mig. Hvad maatte ikke jeg, hvad maatte ikke mine stakkels Børn gaae igjennem! Hvorfor havde Reed væltet denne Byrde paa mig, der piinte mig Aar ud og Aar ind, hver Dag og hver Time! — Hvor følte jeg mig ikke let, da Du var borte, og nu staaer Du atter for mig, Du, der — har betynget min Samvittighed og næsten gjort mig til en Forbryderske!

Jane.

Jeg? .... Hvorledes, jeg?

Mistress Reed.

Ja — Du og ingen Anden, derfor maa jeg ogsaa hade Dig til Dommedag, ligesom Du mig, og derfor er det umuligt, at vi To kunne leve sammen under eet

Tag .... Men, glæd Dig, Jane Eyre! den rige Mistreſs Reed er bleven fattig.

Jane (forſtrækket).

Min Gud! Hvorledes kunde De blive fattig?

Mistreſs Reed.

Jeg har maattet give min kjære John Alt, hvad jeg eiede; tilſidſt folgte jeg Gateshead og tog til Georgine, hvem jeg nu maa leve hos, thi jeg har slet Intet tilbage — John har ødelagt Alting.

Jane

(folder Hænderne).

O, den Elendige!

Mistreſs Reed (opfarende).

Det er min egen Dreng, og man bruger meget i London. — Det piinte mig, at han ſkulde mangle Noget. (Pauſe). Nu har jeg kun Georgine tilbage, og naar hun ægter Lorden, vil jeg forblive her. Du indſeer altſaa, Jane Eyre, at Du maa herfra!

Jane (ſmertelig).

O, Mistreſs Reed! Det har jeg alt længe indſeet; men at det er Dem, der ogſaa forjager mig af dette Aſyl, at de otte Aar i Lowood ikke have været Dem nok, at det er Dem, der anden Gang støder den fattige Forældreløſe ud i Verden — det er haardt, Mistreſs Reed!

Mistreſs Reed (hurtig).

Du er ikke fattig, Du er rigere end jeg, naar Du ſelv vil.

Jane

(ſtirrer paa hende).

Hvad ſiger De?

Mistress Reed
(uden at see paa hende).

Du havde allerede længe været i Lowood, da kom der en Dag et Brev fra Madeira, fra din Farbroder Tybald Eyre. Han forlangte Dig af mig; han skrev, at han var bleven rig, og at han vilde gjøre Dig til sin Arving, hvis Du tog til ham.

Jane.

Store Gud! Og hvorfor hørte jeg aldrig Noget om dette Brev?

Mistress Reed (som før).

Fordi jeg ikke kunde taale den Tanke, at Du skulde leve i Velstand, medens jeg og Georgine forarmedes med hver Dag .... og fordi jeg ikke kunde tilgive Dig, at Du beskæmmede mig for Blackhorst og min Broder! Jeg har aldrig kunnet lade være at tænke paa, at Du, der i hele Aar havde kunnet tie stille, pludselig gjød din Gift ud over mig og mine Børn, sagde, at Du aldrig meer vilde kalde mig Tante, og at der var Intet i Verden, Du afskyede saameget som mig! Det har jeg aldrig kunnet tilgive Dig, og derfor hader jeg Dig endnu bestandig.

Jane
(i en mild Tone).

Jeg har forlænge siden glemt og tilgivet Alt, hvad De har gjort imod mig — gjør De det Samme, Mistress Reed!

Mistress Reed
(reiser sig op).

Ja, naar Du gaaer herfra, Jane Eyre!

Jane
(seer stift hen for sig).

Syvende Scene.

De Forrige. Henry Wytfield. Rowland.

(Idet Henry træder ind, seer man Rowland ude paa Terrassen; han aabner Glasdøren og bliver staaende forbauset).

Henry
(træder ind i Reiseklæder).

Ah! er Du her, Sarah!

Mistress Reed
(vender sig rask).

Henry! Du bringer et Ulykkesbudskab.

Henry.

Det frygter jeg. (Han seer paa Jane). Men vi ere ikke alene.

Jane
(griber hans Haand og siger hjerteligt).

Det er Jane Eyre, der hilser paa Dem, min kjære Onkel Wytfield!

Henry.

Jane Eyre? .... De, Miss? Ja, i Sandhed, det er Dem! Og her hos Dig, Sarah? .... Saa ere I altsaa forsonede?

Mistress Reed
(hører neppe, hvad han siger).

Du kommer fra Clarenshouse, Du har Breve fra John?

Henry
(tager et Brev frem).

Ikke fra ham, men jeg tør ikke opsætte det længere .... Du maa vide Alt, Sarah, thi maaskee er der endnu Redning mulig.

Mistreſs Reed (ſtiælvende).

Redning! Redning?

Henry.

Du har ikke hørt paa mine Advarsler, og Du har altid været blind for denne Elendige! Jeg kan ikke ſpare Dig for at høre, hvad din Blindhed har ført til. John Reed er løbet bort, efter at han har forfalſket Vexler til et Beløb af tuſinde Pund, ſom maae indløſes, hvis ikke vort Navn ſkal vanæres.

Mistreſs Reed

(ſynker afmægtig om, og Jane tager hende i ſine Arme).

Jane.

O, min Gud!

Rowland

(der er i Begreb med at træde ind, ſtandſer ved Janes Udraab og træder igien noget tilbage).

Henry

(iler til; han og Jane bringer Mistreſs Reed hen til Divanen tilvenſtre).

Jane.

(gnider hendes Haand og hendes Pande).

Tante Reed, fat Dem! Tante Reed, hør mig!

Henry (ſagte).

Ak — den Ulykkelige veed endnu ikke det Værſte — der er al Sandſynlighed for, at John har taget Livet af ſig ſelv.

Jane

(folder Hænderne).

Barmhjertige Gud!

Henry (mørkt).

Siig heller: Retfærdige Gud! thi hun bøder for, hvad hun har forſkyldt imod Dem.

Jane
(med Taarer).

O, tal ikke saaledes! Hendes Had var en Sjælssygdom, som Onkel Reed maaskee har næret ved sin overvættes Kjærlighed til mig!

Mistress Reed
(bevæger sig og slaaer Øinene op).

Ah!

Jane.

Hun lever! (I en mild og trøstende Tone:) Tante Reed, hvorledes er det med Dem?

Mistress Reed.

Du kalder mig Tante — det har Du eengang forsvoret.

Jane (grædende).

Jeg var dengang et vildt og ustyrligt Barn og vidste ikke selv, hvor ond jeg var imod Dem ..... Tante Reed, tilgiv mig.

Mistress Reed.

Jeg har sendt Dig til Lowood, uagtet jeg havde lovet min Mand at betragte Dig som mit eget Barn .... Det gjorde jeg ikke .... jeg har to Gange gjort Uret imod Dig og har derfor Intet at tilgive Dig. Det var en Ulykke, at Du blev født.

Jane
(skjuler sit Ansigt i sine Hænder).

Ja, o ja!

Mistress Reed
(reiser sig op).

Der er skeet noget Forfærdeligt .... jeg føler det her, her! (Hun knuger Haanden imod Brystet). Her brænder det

som en Ild. Jeg har ikke elsket Noget i Verden undtagen John, og kun han kunde i den Grad sønderrive mit Hjerte. (Med et smerteligt Skrig) John er død!

Jane (frygtsomt).

Men .... De har dog endnu en Datter.

Mistress Reed (opfarende).

Ja, ja! og hun maa blive rig og lykkelig! — derfor maa Du bort!

Rowland

(staaer med korslagte Arme og gjør en Bevægelse, som om der pludselig gaaer et Lys op for ham).

Mistress Reed

(tager med skjælvende Haand en Portefeuille op af Lommen og aabner den, idet hun siger:)

Din Onkel lever og venter paa Dig .... Der, der er hans første og hans andet Brev .... jeg har aldrig ladet dem komme fra mig .... jeg tænkte bestandig, at det Øieblik nok vilde komme engang, da jeg kunde vælte denne Byrde fra min Samvittighed! Nu er det kommet! Tag dem og gaa ....

Jane

(tager Brevene).

Jeg vil gaae, Tante Reed! naar De vil give mig Deres Velsignelse med paa Veien. (Hun strækker Armene ud imod hende og vil gribe hendes Haand.)

Mistress Reed (gyser).

Min Velsignelse? Du har hadet John, Du har engang villet dræbe ham. Nei, jeg kan ikke give Dig min Velsignelse ... det vilde være en Gudsbespottelse! ... Men Du tager bort for at gjøre Georgine lykkelig ... jeg vil ønske Dig alt Godt — meer kan jeg ikke, (hun aander dybt) nei, meer kan jeg ikke!

Rowland

(nikker med Hovedet som en Mand, der har taget sin Beslutning, og træder tilbage.)

Mistress Reed (vedbliver).

Gud alene er retfærdig, Gud vil gjøre Ret for os Alle. (Hun er nærved at segne og støtter sig til Henrys Arm; denne rækker Jane Haanden og vinker til hende).

Mistress Reed

(gaaer bort gjennem Sidedøren tilvenstre, støttet til Henry).

Jane

(staaer som forstenet og udbryder i vild Fortvivlelse:)

Bestandig Had og aldrig en Gnist af Kjærlighed til den Forældreløse! (Seer efter Mistress Reed.) Jeg Ulykkelige, jeg gaaer; eensom vil jeg drage hen gjennem Millioner Levende til en fjern Verdensdeel og til den Eneste paa Guds vide Jord, der bryder sig om Jane Eyre .... Jeg er hans! (Idet hun vender sig om, træder Rowland rolig ind gjennem Mellemdøren.)

Ottende Scene.

Jane. Rowland.

Jane

(idet hun faaer Øie paa Rowland).

Ah, der er han! Det er Guds Villie!

Rowland

(idet han kommer nærmere).

Hvorhen, Miss Eyre?

Jane

(i en fast Tone).

Jeg søgte Dem, Mylord.

Rowland.

Det er vist første Gang.

Jane.

Jeg har heller aldrig havt Noget at bede Dem om før.

Rowland.

At bede mig om? — De? Hvad ønsker De?

Jane.

Jeg beder Dem om Tilladelse til at tage herfra.

Rowland.

Ih, hvorfor beder De mig om, hvad der beroer paa Dem selv og Deres frie Villie.

Jane.

Jeg gav Dem mit Ord paa, at jeg ikke vilde tage herfra, førend De selv gav mig Afsked.

Rowland.

Ah, nu husker jeg det! Ja, det er ganske rigtigt. Nu, hvis De vil bort, saa giver jeg Dem Afsked.

Jane.

Jeg takker Dem, Mylord.

Rowland.

Men hvad driver Dem til denne pludselige Beslutning? De tier? Jeg troer dog, at jeg kan læse, hvad der staaer skrevet om denne stumme Mund — Judith har sagt til Dem, at jeg er et Uhyre, at jeg holder et stakkels Fruentimmer fangen her, og at dette Fruentimmer er min Kone!

Jane (rolig).

Hun har ikke sagt det, men Andre.

Rowland.

Og nu har De bragt dette Rygte i Forbindelse med Begivenheden hiin Nat — det har vakt en uhyggelig Tvivl hos Dem og gjort Deres Dom over mig uklar, ikke sandt?

Jane.

Nei, Mylord, jeg vidste, at alt det var en Løgn.

Rowland
(betvinger et Udbrud af Glæde).

Vil man see! Og hvad har givet Dem den Overbeviisning?

Jane.

Min Agtelse for Dem, Mylord, og denne Agtelse skal være min Støtte, naar jeg igjen lever alene mellem Fremmede.

Rowland.

Det er smukt, det er bravt af Dem, Jane Eyre, og for at man ikke skal berøve Dem denne Støtte, selv om vi skilles for bestandig, skal der ikke længer være noget Uklart imellem os. Tilfældet eller Deres Skjæbne har indviet Dem i en Hemmelighed, som De alene skal dele med mig og med Fredsdommeren i dette Grevskab. De vil ikke spørge, — desto friere tør jeg betroe Dem den. Hiin Dæmon, der vilde indebrænde mig levende, er ikke Gratia Poole, som De troede, — det er en Vanvittig, hvem jeg skylder Skaansel, og hvem jeg ikke har turdet betroe til nogen Anden end Gratia Poole, thi hun har vanæret min Families Navn .... det er ....

Jane

(med krampagtigt foldede Hænder og en skjælvende Stemme).

Lady Rochester!

Rowland.

Lady Harriett Rochester!

Jane

(seer ned for sig og staaer ubevægelig).

(Pause, under hvilken Rowland betragter hende skarpt, som om han ventede et Svar; han vedbliver derpaa med korslagte Arme).

Rowland.

Hun var min første og, indtil for faa Maaneder siden, min eneste Kjærlighed! Jeg var den yngre Søn og altsaa fattig, men vi elskede hinanden, og hun blev min Brud. Man sendte mig et Aarstid til London — da jeg vendte tilbage, holdt hun netop Bryllup med den rige Arving, hvem hun havde foretrukket for den fattige Rowland — hun blev ....

Jane

(bekæmper voldsomt sin Glæde; med et Skrig).

Deres Broders Kone?

Rowland

(gjentager langsomt).

Min Broders Kone. — Jeg vilde dræbt ham den samme Nat, men man bandt den unge Cain; min Fader erklære mig for aandsvag og lod mig skippe ombord paa et Skib, og først i Indien kom jeg til min Fornuft igjen — men min Tro paa Gud og Menneskeheden gjenfandt jeg ikke. — Min Fader døde, min Broder tog med hende til Continentet, og omsider hørte jeg, at ogsaa hun var død der — det rørte mig ikke, jeg kunde ikke engang tilgive den Døde. — Aar forløb, da jeg en Dag mod-

tog Efterretningen om, at min Broder ikke længer var iblandt de Levende. Døden havde rømmet op imellem de Skyldige; jeg vendte tilbage til England, tiltraadte min Arv og erfoer nu, at Arthur, der havde røvet mig min Brud, var bleven frygtelig straffet. Hun havde vanæret vort Navn, og, for at skjule sin Ulykke, havde Arthur bragt hende til Continentet. I Genf blev han dødelig syg, og da han kom sig — var den Elendige løbet bort med en smuk Polak.

Jane
(seer forfærdet og blussende ned for sig).

Rowland.

For at skjule sin Skam skrev Arthur til England, at hans Hustru var død, men i al Stilhed forfulgte han de Flygtendes Spor, og neppe et Aar efter traf han dem i Paris. Han gjennemborede Forføreren for hendes Øine, frarev hende det Barn, hun holdt i Armene, satte det i en Pensionsanstalt og bragte hende selv i en vanvittig Tilstand til England, hvor han begravede hende med hendes Amme Gratia Poole paa et Skovslot, der tilhører vor Familie. I sit Testament paalagde Arthur mig som Pligt at føre Adele — det var Navnet paa det forladte Barn — til England, at bringe den Vanvittige herhen i en bedre og renere Luft og at fortie vor Families Skjændsel. Hvorledes jeg indtil i Dag har opfyldt denne Pligt, det veed De, Jane Eyre!

Jane.

Og hvorledes Deres Velgjerning er bleven belønnet, Mylord — dette Fruentimmer vilde myrde Dem!

Rowland.

Det gjaldt ikke mig. Hun veed ikke, at hendes Mand er død, og med et hadefuldt Instinkt troer hun, at det er mig, og søger at hævne paa mig hendes Elskers Død. Saaledes havde hun benyttet sig af Gratia Pooles korte Fraværelse til at tænde Ild i min Seng, og uden denne Elendige havde jeg aldrig erfaret, hvad for en mandig Sjæl, Jane Eyre, der boer i Deres fine Legeme.

Jane

(ligesom reflekterende).

Saaledes er De altsaa bleven Forsørger for et Fruentimmer, der har forraadt Dem, og Fader for et Barn, hvis Moder tilintetgjorde Deres Lykke. Det er ædelt, Mylord, det er stort!

Rowland

(i en tør Tone).

Jeg vilde ikke have nogen Kritik, Jane Eyre, af Dem over min Opførsel, jeg vilde kun spare Dem for at rødme, naar De tænker paa Deres forrige Herskab. Eller — tager De maaskee nu ikke bort?

Jane.

Om jeg tager bort, Mylord ... jo, (heftig) ganske vist! .... Endnu i Dag!

Rowland

(seer forskende paa hende).

Altsaa var det ikke af den Grund, at De vilde bort?

Jane.

Nei, Mylord, ikke af den Grund — jeg ansaae Dem ikke for skyldig.

Rowland (forskende).

Men hvorfor vil De da bort? Fordi dette Fruentimmer, der hader Dem, Deres Tante, forlanger det af Dem?

Jane.

Mistress Reed? — Nei, jeg havde allerede tidligere besluttet mig til det.

Rowland.

Saa? — Og naar da?

Jane.

De sagde til mig, at De vilde gifte Dem.

Rowland.

Det er sandt, jeg tænker paa at gifte mig, og det snart.

Jane.

Saa vil Adele blive sat i en Skole og behøver ikke nogen Gouvernante.

Rowland (nikker).

Hm, det kan nok være. Georgine holder ikke meget af Børn, og De ønsker ikke at gaae min Kone iveien, ikke sandt? Hun er Dem for hovmodig?

Jane

(med sagte, skjælvende Stemme).

Ikke just derfor. Jeg føler kun, at jeg ikke vil passe her, naar De bliver gift, Mylord.

Rowland.

De kan mulig have Ret; det troer jeg selv. Men .... hvor vil De hen? De har jo ingen Plads.

Jane.

Min Plads er funden — jeg tager til min Onkel paa Madeira.

Rowland
(bestandig rolig og alvorlig).
Til Madeira? Hm! Det er en lang Vei, Jane Eyre!

Jane (neppe hørlig).
Ja... en lang Vei!

Rowland.
Det er vel sandt, at en Pige med Deres Forstand og Fasthed kjender ikke til Hindringer! Imidlertid .... vil dog Verdenshavet lægge sig imellem Dem og Deres Fædreneland ....

Jane (aander tungt).
Verdenshavet .... ja ....

Rowland (mildt).
Og imellem — os!

Jane
(sagte som et Echo).
Imellem os!

Rowland.
Vi ville aldrig mere høre fra hinanden.

Jane.
Aldrig mere!

Rowland.
Vi ville aldrig sees mere!

Jane (skiælvende).
Aldrig — aldrig sees mere! (Hun bryster i Graad).

Rowland (rolig).
Hvorfor græder De, Miss Eyre?

Jane
(trænger sine Taarer tilbage).
Jeg elsker Thornfield, det var et smukt og lykkeligt Asyl for den forladte Forældreløse. Man har ikke

her traadt mig under Fødder, som jeg i mange Aar var vant til; her blev jeg vakt af min Forstening; her har jeg ikke levet med underordnede Skabninger, men Ansigt til Ansigt med den, jeg ærer og høiagter; her lærte jeg Dem at kjende, Lord Rochester! Jeg føler Nødvendigheden af at løsrive mig fra alt dette, men jeg er tilmode derved, som om jeg skulde døe! Maa jeg da ikke græde, Mylord? (Hun skjuler hulkende sit Ansigt i sine Hænder).

Rowland.

Det er Altsammen sandt; men naar det falder Dem saa tungt at tage bort, saa kan De jo blive.

Jane

(lader Hænderne pludselig synke, vender sig rask om til ham og siger med funklende Øine).

Blive hos Dem?.... naar De gifter Dem?

Rowland.

Javist. De kan ikke udholde Skilsmissen — altsaa maa De blive!

Jane

(skjælvende; hun bliver bestandig lidenskabeligere, indtil hun falder tilbage i sin oprindelige Charakteer).

Men jeg siger Dem, at jeg maa bort; Skilsmissen vil jeg vel kunne udholde, men at leve her, aldrig! Troer De, at jeg kunde finde mig i ikke at være andet for Dem end et overflødigt Meubel fra gammel Tid, som man af Pietet lader staae? Holder De mig for en Automat, for en følesløs Maskine? Troer De, fordi jeg er fattig og forladt, at jeg hverken har Sjæl eller Hjerte! — De bedrager Dem i Deres Hovmod — jeg har ligesaamegen Sjæl som de Andre, thi de ere ikke af samme Art som De, Mylord —

men jeg er det! Jeg føler, at der i mit Hoved og Hjerte, i mit Blod og mine Nerver er Noget, der er beslægtet med Dem, og som aandeligt forener mig med Dem. Jeg veed godt, at hvad jeg her siger, det passer sig ikke efter menneskelig Talebrug; men det er heller ikke den jordiske Deel af mig, det er min Aand, der taler til Deres Aand, som om vi allerede vare dragne gjennem Dødens Porte, og som om vore Sjæle stode for Guds Trone, hvor der ikke vil være Forskjel paa dem!

Rowland

(hvis Bryst arbeider heftigt, og som har staaet ubevægelig, for ikke at standse hendes Tales Strøm, slynger pludselig Armene om hende og trykker hende til sig).

Hvor der er ingen Forskjel paa dem! Rigtigt, min lille Jane!

Jane

(overrasket, men uden at falde ud af den tidligere Tone, bliver staaende i denne Stilling).

Ja rigtigt — og dog ikke rigtigt, thi De er gift, eller saagodtsom gift, og det med et Væsen, som De ikke kan elske for Alvor, thi hun staaer dybt under Dem! Og nu .... slip mig, jeg har udtalt, hvad der piner mig, og nu kan jeg gaae, hvorhen jeg vil!

Rowland

(trykker hende tættere til sig).

Det kan Du ikke mere, Jane Eyre! thi Nettet trækker sig sammen om Dig, — nu er Du fangen.

Jane

(river sig rask los).

Jeg sønderriver dette Net! Jeg er et frit Væsen, og min Villie er uafhængig.

Rowland.

Og Du troer, at jeg vil slippe Dig nu, efterat Du har talt saaledes til mig? (Omslynger hende pludselig med begge sine Arme). Veed Du, at jeg kan knække Dig som et Rør, lille Pige, inden jeg lader Dig gaae fra mig?

Jane

(staaer ubevægelig i hans Arme og seer rolig paa ham).

Det kan De Mylord; mit Legeme er svagere end Deres -- men min Sjæl er stærkere, og min Sjæl tilhører mig.

Rowland

(betragter hende med brændende Blikke).

O, hvor hun kjender mig, og hvor hun taler sandt! Hvad vil jeg da? denne Aand, denne mægtige, trodsige Aand ønsker jeg at fange, og den vilde, som et flygtigt Kali forvinde for mig, hvis jeg knuste det Buur, hvori den er fængslet! (Han styder hende fra sig). Nu da, din egen Villie skal afgjøre din Skjæbne, Jane Eyre! Endelig har Du aabnet mig din Sjæl — nu skal Du ogsaa see ind i Grunden af min. Siden jeg første Gang saae Dig, siden jeg i Dig gjenkjendte et Stykke af mit eget Væsen, kæmper jeg med hele min Kraft som Mand imod Dig, svage Væsen, men forgjeves, Du har revet min Sjæl til Dig med en uimodstaaelig Magt: den er din, mit Hjerte er dit, hvad jeg er og hvad jeg har er dit — tag da ogsaa det Ringeste af hvad der endnu er tilbage, min Haand! (Han rækker den høire Haand ud imod hende).

Jane

(seer paa ham og viger længere tilbage).

O, leg ikke med mig i denne alvorlige Time.

Rowland
(skjælvende af Lidenskab og Utaalmodighed).

Jane — kom hen til mig!

Jane.

Jeg kan ikke, Mylord, Deres Brud staaer imellem os!

Rowland (blussende).

Jeg har ingen Brud.

Jane.

Saa har De bedraget Georgine, der elsker Dem.

Rowland.

Georgine elsker ikke andet end sig selv — og mine Godser.

Jane.

Hvad skulde hun da her?

Rowland.

Give mig Nøglen til din fast tillukkede Sjæl, egensindige Barn! Skinsygen maatte hjælpe mig! Aldrig har jeg talt om Kjærlighed eller Ægteskab til Georgine. Ingen, Ingen, har nogen Fordring paa mit Hjerte uden Du, trodsige Skolepige! (Han bliver bestandig heftigere). Dig vil jeg have! Fattig og ringe, forladt og forældreløs, som Du er, vil jeg have Dig og ingen Anden! See ikke saa vantro paa mig, (bønlig) Jane, tag mig til Mand, men hurtig, betænk Dig ikke længe — siig: „Rowland, jeg vil være din Kone, Rowland, jeg vil elske Dig!“ Siig det snart, eller det er ude med mig!

Jane
(skjælver over hele Legemet).

Er det Alvor?.... det er Alvor! Rowlands Kone.... jeg.... jeg!

Rowland.

Du og ingen Anden! Vil Du? — Vil Du?

Jane (med Taarer).

Ak, Rowland, mit Alt — min Verden — der har Du mig! (Hun styrter i hans Arme).

(Musik til Aktens Slutning).

Rowland

(trykker hende henrykt til sig).

Og jeg slipper Dig ikke mere! (Pause).

Sidste Scene.

De Forrige. Francis. Georgine. Lord **Clawdon.** Lady **Clawdon. Judith.** Mistress **Reed.**

Francis (med Haan).

Om Forladelse, Lord Rochester — vi kunde ikke ane, at vi skulde komme saa ubeleiligt og være Vidne til...

Rowland

(vender sig stolt om til Selskabet).

At jeg med Stolthed og Henrykkelse forestiller Dem min Brud.

Alle (med Forbauselse).

Hans Brud?

Mistress Reed.

Jeg anede det. (Hun skjuler sit Ansigt og bliver staaende ubevægelig).

Rowland

(omslynger Jane).

Ja, min Brud, min Viv, mit Klenodie, som mine stærke Arme fra nu af skulle beskytte — og Gud, der har ført det forældreløse Barn ved Hadets Haand til Kjærlighedens Favn, vil beskytte to Væsner, der ikke

behøve andet til deres Lykke end sig selv — (han omfavner Jane med den ene Arm og strækker den anden imod Himmelen) og dens Velsignelse!

(Almindelig Gruppe. Georgine rækker, med et foragteligt Blik paa Rowland, Francis sin Haand, som denne trykker til sine Læber. Judith giver sin Glæde tilkjende. Alle de Øvrige udtrykke deres Deeltagelse i forskjellige Grupper. Jane har foldet Hænderne og synes at bede).

Tæppet falder hurtig.